

Rezultati javnog savjetovanja

Prijedlog METODOLOGIJE ZA UTVRĐIVANJE NAKNADE ZA PRIKLJUČENJE NA ELEKTROENERGETSKU MREŽU

Savjetovanje provedeno od 20. svibnja do 5. lipnja 2022. godine

<https://www.hera.hr/hr/html/savjetovanje-2022-04.html>

Broj	Sudionik	Odredba	Komentar	Status odgovora	Odgovor
1.	HEP d.d.	Opći komentari	<p>1. Umjesto pojedinačnog navođenja dokumenata od oba (distribucijskog, prijenosnog) operatora sustava, pisati samo „operatora sustava“, pojednostavljeno, a sve obuhvaćeno kao što je već navedeno u pojedinim stavcima Prijedloga Metodologije.</p> <p>2. Konceptualno zadržati jednaki pristup troškovima priključenja odnosno naknadama neovisno o kategoriji korisnika mreže. (detaljnije u primjedbama na članke 14., 15.)</p> <p>3. Predlaže se jasno definirati koncept utvrđivanja troška priključenja reverzibilnih hidroelektrana s obzirom na mogućnosti crpnog rada, trošak priključenja kompenzatora za regulaciju napona te trošak priključenja VN elektro bojlera (priključna snaga za smjer preuzimanja iz mreže, sa sabirnica) u izgrađenim elektranama (već sadržana kroz postojeću priključnu snagu za smjer predaje električne energije u mrežu), te iz tog razloga predložimo ponovno razmatranje ovog Prijedloga, i to nakon predlaganja ostalih potrebnih podzakonskih akata tj. Pravilnika o priključenju na prijenosnu i distribucijsku mrežu.</p> <p>4. Sa konceptom izgradnje priključka te demontaže priključka koji je izgrađen za potrebe gradnje građevina povećava se trošak gradnje građevina, a ne povećava funkcionalnost i učinkovitost sustava. Predlažemo obuhvatiti tj. priznati u troškove priključnu snagu za gradnju građevine kod definiranja troškova odnosno naknade za priključenje buduće građevine, s obzirom da su tehnički uvjeti već stvoreni kod priključenja gradilišta.</p> <p>5. Na koji način se regulira trošak priključenja novog ili trošak povećanja priključne snage postojećeg korisnika mreže koji je spojen na instalacije (sabirnice) „gornjeg“ korisnika mreže gdje se predmetni korisnik (krajnji kupac) napaja preko OMM „gornjeg“ korisnika mreže. Primjeri: Crpna stanica Sava spojena preko TE-TO Sisak, Zadarski vodovod preko RHE Velebit, nasljeđe gdje se ODS-ov priključak krajnjim kupcima napaja preko instalacija elektrana.</p>	<p>1. Ne prihvaća se</p> <p>2. Prihvaća se</p> <p>3. Ne prihvaća se</p> <p>4. Ne prihvaća se</p> <p>5. Ne prihvaća se</p> <p>6. Ne prihvaća se</p> <p>7. Ne prihvaća se</p> <p>8. Ne prihvaća se</p> <p>9. Ne prihvaća se</p> <p>10. Prihvaća se</p> <p>11. Ne prihvaća se</p> <p>12. Prihvaća se</p> <p>13. Prihvaća se</p>	<p>1. U tekstu prijedloga Metodologije postoji potreba za razdvojenim nabranjem operatora sustava.</p> <p>2. Članak 15. stavak 2. briše se</p> <p>3. Zakon o tržištu električne energije („Narodne novine“, broj 111/21, dalje: ZOTEE) u članku 48. stavku 1. propisuje kako se električna energija može skladištiti u postrojenju u kojem se električna energija pohranjuje pretvorbu u neki drugi oblik energije, a podrazumijeva reverzibilne elektrane, crpne elektrane, električne kotlove sa spremnikom, toplinske pumpe, baterijske spremnike elektrolizatore sa spremnikom vodika i ostale uređaje u koje se električna energija može pohraniti, u nekom obliku, te kasnije predati u prijenosnu ili distribucijsku mrežu. Dakle, u smislu ZOTEE-a, skladištenje energije podrazumijeva pohranu električne energije i vraćanje električne energije u mrežu. Naknade za priključenje postrojenja za skladištenje energije na mrežu moraju biti utemeljene na stvarnim troškovima tehničkog priključenja na mrežu u smislu preuzimanja električne energije iz mreže, bez podlijevanja nerazmjernim administrativnim postupcima ili troškovima. Navedeno je uzeto u obzir u odredbama članaka 11. i 17. prijedloga Metodologije.</p> <p>4. U članku 19. stavku 1. prijedloga Metodologije navedeno je kako se priključak gradilišta izvodi kao dio priključka građevine, u kojem slučaju se osim naknade za priključenje plaća i dodatni trošak koji se odnosi na radove i materijal, a koji nije sadržan u cijeni priključka građevine i tehničkom rješenju za trajni priključak građevine. Trošak demontaže priključka uzima se u obzir samo iznimno u članku 19. stavku 2. koji propisuje slučaj kada se priključak ne izvodi kao dio priključka građevine u kojem slučaju se plaća stvarni trošak izgradnje priključka koji obuhvaća i trošak demontaže priključka.</p> <p>5. Navedene slučajeve treba regulirati u skladu s Općim uvjetima za korištenje mreže i opskrbu električnom energijom (Narodne novine, br. 104/20, 80/21).</p>

Broj	Sudionik	Odredba	Komentar	Status odgovora	Odgovor
			<p>6. Koji status ima postrojenje za kompenzaciju jalove energije po pitanju priključenja na mrežu s obzirom da preuzima iz mreže nešto radne energije u funkciji regulacije napona u mreži kompenzatorskim radom? Predlažemo da se za koncept određivanja troškova priključenja postrojenja za kompenzaciju jalove energije primijenjeni jednaki koncept kao kod postrojenja za skladištenje energije.</p> <p>7. Na koji način se planira regulirati trošak priključenja VN elektro-bojlera koji može pretvarati viškove električne energije u toplinsku energiju za CTS-ove te dodatno doprinijeti i povećanju regulacijskih rezervi pod teretom? Da li će se status priključenja predmetnog VN bojlera izjednačiti sa statusom skladišta energije, odnosno planiraju li se izbjeći „nerazmjerni administrativni postupci i troškovi“ jer u praksi već u TE-TO-ima postoji dovoljna priključna snaga za smjer predaje u mrežu.</p> <p>8. Na koji način se raspodjeljuje dosadašnja priključna snaga po mjernim mjestima, ako se dodaje novo obračunsko mjerno mjesto radi odvajanja na izgrađenom priključku s jednim mjernim mjestom na više mjernih mjesta (dva, tri) s minimalno mogućom priključnom snagom 4,6 kW na jednofaznom priključku, odnosno minimalno limitiranih 20A?</p> <p>9. Predlažemo da se priključci kampova, marina tretiraju kao udaljeni priključci poput legalizacije građevina u uvalama i sl., predmetni priključci nisu predmet privremenog ili povremenog korištenja.</p> <p>U popratnom dokumentu vezanom za prijedlog ove metodologije predlaže se preciznije pojašnjenje, dopuna ili ispravci vezani uz tekst na slijedećim stranicama: stranica 3. od 5</p> <p>10. Da li se dozvoljava priključenje odnosno spajanje skladišta energije, kao što se dozvoljava (navedeno u tekstu) „spajanje proizvodnog postrojenja na instalaciju korisnika mreže“?</p> <p>11. Predložiti koncept raspodjele postojeće snage ako se ugrađuje novo obračunsko mjerno mjesto na postojećem priključku</p> <p>12. Na početku 4. stranice kod priključka gradilišta navodi se: „...osim naknade za priključenje plaća i dodatni trošak koji se odnosi na radove i materijal, a koji nije sadržan u cijeni priključka građevine i tehničkom rješenju za priključak građevine“. Navedeni „dodatni trošak“ trebalo bi preciznije opisati kako radove tako i materijal, (nije jasno radi li se o primarnoj ili sekundarnoj tj. upravljačkoj i komunikacijsko-zaštitarskoj opremi, pomoćnim pogonima ili specijalističkim alatima za nadzor i upravljanje sustavom).</p>		<p>6. Postrojenje za kompenzaciju jalove energije nije obuhvaćeno definicijom postrojenja za skladištenje energije u ZOTEE-u.</p> <p>7. Prema prijedlogu Metodologije u slučaju kada se traži priključna snaga na postojećem priključku u suprotnom smjeru od postojeće priključne snage, a koja je u okviru apsolutnog iznosa postojeće priključne snage, plaćaju se samo stvarni troškovi mogućih promjena na priključku. VN bojlери prema ZOTEE-u nisu postrojenja za skladištenje energije.</p> <p>8. Priključna snaga se raspodjeljuje prema zahtjevu korisnika mreže, a ovisno o postojećoj priključnoj snazi. Ako je postojeća priključna snaga dostatna za dijeljenje postojećeg OMM na dva ili više novih OMM, provodi se samo dijeljenje OMM, a ako postojeća snaga nije dostatna potrebno je zatražiti i povećanje priključne snage.</p> <p>9. U skladu sa ZOTEE-om operatori sustava trebaju razvijati mrežu u skladu sa Strategijom prostornog razvoja Republike Hrvatske i prostornim planovima, a stvaranje tehničkih uvjeta u mreži je obveza operatora sustava. Dakle, ako se navedeni objekti nalaze unutar građevinskog područja prema prostornom planu grada ili općine, primjenjuje se hibridno pristup izračunu naknade, odnosno ako se navedeni objekti nalaze izvan građevinskog područja, za izračun naknade se primjenjuje metodologija za udaljenja područja.</p> <p>10. Članak 12. stavak 1. podstavak 3. prijedloga Metodologije mijenja se i glasi : „-priključenje proizvodnog postrojenja i/ili postrojenja za skladištenje energije na instalaciju korisnika mreže,“</p> <p>11. Predmetna problematika propisat će se pravilima o priključenju na distribucijsku mrežu odnosno pravilima o priključenju na prijenosnu mrežu.</p> <p>12. Članak 19. stavak 1 prijedloga Metodologije mijenja se i glasi: „Priključak gradilišta izvodi se kao dio priključka građevine.“</p> <p>13. Promijenjen je tekst u popratnom dokumentu tako da glasi: „Jedinična cijena za izgradnju priključka i stvaranje tehničkih uvjeta u mreži niskog i srednjeg napona primjenjuje se za određivanje naknade za priključenje za sve buduće zahtjeve za priključenje na mrežu koji su u okviru zbroja priključnih snaga razmatranih korisnika mreže nakon čega se primjenjuje naknada za priključenje kao i za ostale korisnike mreže.“ i „- HERA donosi odluku o iznosu jedinične naknade za priključenje na mrežu na temelju obrazloženih prijedloga operatora sustava i li samostalno,“</p>

Broj	Sudionik	Odredba	Komentar	Status odgovora	Odgovor
			13. stranica 5. od 5, predzadnji redak 5. točke, nije jasno napisano „iz nakon čega se primjenjuje“ predzadnji navod 7. točke, umjesto napisanog „HERA donosi o iznosu“ pisati „HERA donosi odluku o iznosu“		
2.	HOPS d.d.	Opći komentari	<p>1. U tekstu Metodologije bi se sve reference na „mrežu visokog napona“ trebale dopuniti kao reference na „mrežu visokog i vrlo visokog napona“ sukladno terminologiji iz ZoTEE-a.</p> <p>Prijelazne i završne odredbe Metodologije potrebno je dodatno raspisati, u odnosu na „stupanje na snagu“, „primjena“ i „važenje“ novog propisa su istovjetni pojmovi, pa nastupaju u jednom/istom trenutku, do kojeg trenutka mora biti u primjeni tj. važiti prethodni propis. S tim u vezi, predlažemo sljedeće formulacije članaka 22-24. Metodologije:</p> <p>2. Članak 22.</p> <p>(1) Iznimno od članka 4. stavaka 2. i 3. ove Metodologije, operator prijenosnog sustava i operator distribucijskog sustava dužni su za tekuću kalendarsku godinu podnijeti Agenciji obrazložene prijedloge iz članka 4. stavka 2. i 3. ove Metodologije u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ove Metodologije.</p> <p>(2) Agencija će odluku o iznosu jedinične naknade za priključenje na mrežu za tekuću kalendarsku godinu donijeti u roku od 45 dana od dana stupanja na snagu ove Metodologije.</p> <p>Članak 23.</p> <p>3. Prijedlog</p> <p>(1) Odredbe Metodologije utvrđivanja naknade za priključenje na elektroenergetsku mrežu novih korisnika mreže i za povećanje priključne snage postojećih korisnika mreže (Narodne novine, br. 51/17, 31/18, 104/20) primijenit će se na sve zahtjeve kupaca za priključenje i povećanje priključne snage na prijenosnoj mreži za koje je do dana stupanja na snagu ove Metodologije podnijet uredan i potpun zahtjev iz članka 3. Uredbe o izdavanju energetske suglasnosti i utvrđivanju uvjeta i rokova priključenja na elektroenergetsku mrežu (Narodne novine, br. 7/18).</p> <p>(2) Odredbe Metodologije utvrđivanja naknade za priključenje na elektroenergetsku mrežu novih</p>	<p>1. Prihvaća se</p> <p>2. Prihvaća se</p> <p>3. Ne prihvaća se</p> <p>4. Ne prihvaća se</p>	<p>1. Članak 4. stavak 1. prijedloga Metodologije mijenja se i glasi: „Jediničnu cijenu za izgradnju priključka i stvaranje tehničkih uvjeta umreži niskog napona (CNN), jediničnu cijenu za izgradnju priključka i stvaranje tehničkih uvjeta u mreži srednjeg napona (CSN), jediničnu cijenu stvaranja tehničkih uvjeta u mreži visokog i vrlo visokog napona (dalje: mreža visokog napona) napona kod priključenja na mrežu srednjeg napona (CSNVN) te jediničnu cijenu stvaranja tehničkih uvjeta u mreži visokog napona (CVN) određuje Agencija odlukom o iznosu jedinične naknade za priključenje na mrežu, na temelju obrazloženih prijedloga operatora prijenosnog sustava i operatora distribucijskog sustava ili samostalno.“</p> <p>2. Članak 22. stavak 2. prijedloga Metodologije mijenja se i glasi „Agencija će, primjenom odredbi ove Metodologije, odluku o iznosu jedinične naknade za priključenje na mrežu za tekuću kalendarsku godinu donijeti u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ove Metodologije.“</p> <p>3. U pogledu prijedloga da se nositeljima projekata koji su potpisali Ugovor o priključenju na temelju važeće Metodologije ili imaju izdano energetske odobrenje sukladno pravilniku o kriterijima za izdavanje energetske odobrenja za proizvodna postrojenja („Narodne novine“, broj 5/20) prijedlogom Metodologije dopusti da izaberu žele primjenu važeće Metodologije ili nove Metodologije na priključenje njihovog projekta na mrežu, smatramo sa se prijedlog ne može prihvatiti i to prvenstveno iz razloga što se Ugovor o priključenju odnosno energetske odobrenje ne uređuju Metodologijom pa se niti u tom smislu eventualne izmjene međusobnih obveza akata izdanih u postupku rješavanja zahtjeva za priključenje ne bi mogle uređivati aktom kojim se uređuje određivanje naknade odnosno Metodologijom. Nadalje, Jedinствена metodološko-nomotehnička pravila za izradu akata koje donosi Hrvatski sabor ("Narodne novine" br. 74/2015) u članku 22. propisuju da osim ustavnog načela zabrane povratnog retroaktivnog – članak 90. Ustava Republike Hrvatske) djelovanja zakona radi osiguranja pravne sigurnosti, postoji ustavna iznimka prema kojoj samo pojedine odredbe zakona mogu imati povratno (retroaktivno) djelovanje. Utvrđivanje povratnog (retroaktivnog) djelovanja pojedinih odredaba zakona svodi se na iznimne slučajeve kada za to postoje osobito opravdani</p>

Broj	Sudionik	Odredba	Komentar	Status odgovora	Odgovor
			<p>korisnika mreže i za povećanje priključne snage postojećih korisnika mreže (Narodne novine, br. 51/17, 31/18, 104/20) primijenit će se na sve zahtjeve proizvođača za priključenje i povećanje priključne snage na prijenosnu mrežu za koje je do dana stupanja na snagu ove Metodologije podnositelj zahtjeva ishodio važeću prethodnu elektroenergetsku suglasnost ili je sklopljen ugovor o priključenju s operatorom prijenosnog sustava ili je izdano energetska odobrenje.</p> <p>(3) Iznimno od propisanog u stavku (2) ovog članka, podnositelj zahtjeva za priključenje ili za povećanje priključne snage proizvodnog postrojenja ili postrojenja za skladištenje energije sa važećom prethodnom elektroenergetskom suglasnosti ili sa sklopljenim ugovorom o priključenju ili izdanim energetska odobrenjem je ovlašten odabrati da se na priključenje ili povećanje priključne snage koje je zatražio primjenjuje ova Metodologija umjesto Metodologije utvrđivanja naknade za priključenje na elektroenergetsku mrežu novih korisnika mreže i za povećanje priključne snage postojećih korisnika mreže (Narodne novine, br. 51/17, 31/18, 104/20).</p> <p>(4) Pravo na odabir iz stavka (3) ovog članka podnositelj zahtjeva za priključenje ili za povećanje priključne snage ističe nakon proteka 30 dana od odluke Agencije o iznosu jedinične naknade za priključenje na mrežu za tekuću kalendarsku godinu. Pravo na odabir iz stavka (3) ovog članka postoji najkasnije do trenutka prije nego podnositelj zahtjeva operatoru sustava uplati onaj dio naknade za priključenje koji temeljem sklopljenog ugovora o priključenju obveže operatora sustava da započne sa realizacijom radova na stvaranju tehničkih uvjeta u mreži.</p> <p>(5) U slučaju sklopljenih ugovora o priključenju posebnih zona, izbor iz stavka (3) će izvršiti organizator posebne zone u ime svih članova posebne zone, sukladno rokovima iz stavka (4) ovog članka.</p>		<p>razlozi, odnosno kada se time ostvaruju ciljevi koji u konkretnom slučaju imaju veće društveno značenje od pravne sigurnosti u tom području. Navedeno znači da bi se takve iznimke, ako su potrebne, mogle propisivati samo u završnim odredbama akta koje donosi Hrvatski sabor. Nadalje, takvom stajalištu ide u prilog i sudska praksa Visokog upravnog suda Republike Hrvatske koji u svojim odlukama navodi da je u općim aktima koji uređuju pojedinu materiju iznimno moguće navesti da će se na postupke u tijeku primijeniti novi akt, ali samo ako se radi o postupku u kojem stranka nije stekla neko („...Prema već izraženoj sudskej praksi (presuda poslovnih broj: UsII-319/17-6 od 11. siječnja 2018., UsII-113/18-7 od 22. kolovoza 2018. i druge), a imajući u vidu prijelaznu odredbu navedenog općeg akta, Sud nalazi neosnovanim tužbeni prigovor da se radi o retroaktivnoj primjeni novog općeg akta. To što je prijelaznom odredbom reguliran dovršetak postupka koji su u tijeku, dakle na utječe se na materijalno-pravno dovršenu situaciju, jer stranke (ni tužitelj ni zainteresirana osoba) nisu stekle pravo prema odredbama ranijeg općeg akta, nego je o njihovom pravu/obvezi tek treba odlučiti...“). Slijedom navedenoga, treba imati u vidu postupak u kojem se o određenom pravu odnosno obvezi odlučuje i činjenici da li je neko pravo stečeno u tom postupku, a to je moguće utvrditi samo na temelju općih akata koji uređuju takve postupke odnosno u konkretnom slučaju na temelju kojih se uređuje donošenje odluke o zahtjevima za priključenje što u konkretnom slučaju nije materija Metodologije i HERA ga ne bi mogla propisivati u svojim prijelaznim odredbama nego bi se isto moglo eventualno moglo urediti aktima kojima se uređuje postupak rješavanja „...zahtjeva za priključenje ili za povećanje priključne snage“, a pri čemu se treba imati u vidu da li se, u slučaju da je potpisan ugovor o priključenju odnosno da je izdano energetska odobrenje u skladu s podzakonskim propisima odnosno općim aktima koji tu materiju uređuju radi o postupku koji je u tijeku ili se radi o zahtjevu koji je već na neki način riješen, a u kojem slučaju bi se radilo o retroaktivnoj primjeni koja je dopuštena samo na način i pod uvjetima kako to propisuje Ustav Republike Hrvatske pri čemu ne bi smjelo doći do nejednakom postupanju prema nekom od sudionika toga postupka.</p> <p>4. Redosljed odredbu u prijedlogu Metodologije nije u suprotnosti s Jedinstvenim metodološko-nomotehničkim pravilima za izradu akata koje donosi Hrvatski sabor, a uobičajen je u podzakonskim aktima koje HERA donosi</p>

Broj	Sudionik	Odredba	Komentar	Status odgovora	Odgovor
			<p>4. Članak 24.</p> <p>(6) Ova Metodologija objavit će se u „Narodnim novinama“, a stupa na snagu 1. xxx 2022. godine.</p> <p>(7) Stupanjem na snagu ove Metodologije prestaje važiti Metodologija utvrđivanja naknade za priključenje na elektroenergetsku mrežu novih korisnika mreže i za povećanje priključne snage postojećih korisnika mreže (Narodne novine, br. 51/17, 31/18, 104/20).</p> <p style="text-align: center;">• * *</p> <p>Obrazloženje predloženih izmjena Metodologije u člancima 22.-24.:</p> <p>A) Reguliranje "započetih" priključenja</p> <p>Za jasno razgraničenje primjene nove Metodologije potrebno je jasno regulirati na koja priključenja se ona primjenjuje, a na koja se primjenjuje aktualna Metodologija iz 2017.</p> <p>Korištenje općenite formulacije „započeti postupak“ u dostavljenom Prijedlogu Metodologije nije idealno rješenje za tu svrhu, jer ono zahtijeva dodatno tumačenje odmah po donošenju Metodologije, pa bi bilo praktično to pitanje jasno urediti u samom tekstu Metodologije, umjesto da se čeka da se tijekom primjene Metodologije jave zahtjevi za autentičnim tumačenjem,</p> <p>Kod definiranja kriterija za utvrđivanje na koja priključenja se primjenjuje Metodologija iz 2017., a na koja ova Metodologija, HOPS je predmetne odredbe pripremio vodeći računa samo o vlastitim poslovnim potrebama, bez presumiranja da se ponude rješenja koja će se primjenjivati za HEP-ODS.</p> <p>Kod definiranja razlikovnog kriterija za primjenu nove i aktualne Metodologije smatramo da treba razdvojiti pristup prema kupcima i prema proizvođačima. Naime problematika priključenja kupaca i proizvođača po aktualnoj Metodologiji je različita budući da se na kupce već primjenjuje fiksna naknada utvrđena množenjem snage i jedinične cijene, te taj model se niti ne mijenja u novoj Metodologiji, osim eventualne promjene jedinične cijene. S druge strane, model naknade za priključenje za proizvođače se mijenja suštinski.</p>		

Broj	Sudionik	Odredba	Komentar	Status odgovora	Odgovor
			<p>Iz tog razloga za kupce predlažemo da se primjena aktualne Metodologije utvrdi najšire moguće, odnosno na sve projekte koji su u trenu stupanja nove Metodologije na snagu imali podnesene zahtjeve za priključenje/povećanje priključne snage, a potrebno identificiranje tog trenutka postiže se upućivanjem na odredbe Uredbe o izdavanju energetske suglasnosti i utvrđivanju uvjeta i rokova priključenja na elektroenergetsku mrežu koja opisuje zahtjeve koji se mogu podnijeti operatoru. Smatramo da ovakvo rješenje u najširem mogućem opsegu osigurava izbjegavanje retroaktivnosti za kupce.</p> <p>Kod proizvođača, predlažemo višestruki kriterij postojanja ili sklopljenog ugovora o priključenju, ili izdanog energetskog odobrenja ili PEES-a, u trenu stupanja nove Metodologije na snagu. Jasno je da svi projekti sa takvom dokumentacijom mogu razumno tvrditi da su „započeli“ te da imaju određena stečena prava, te da bi se na njih trebala primijeniti aktualna Metodologija kao propis koji je bio na snazi u trenu postizanja ovih koraka u razvoju projekata.</p> <p>Ovo rješenje dopunjavamo sa pravom izbora između primjene nove i aktualne Metodologije koje se dodjeljuje projektima priključenja proizvođača na koje se primjenjuje aktualna Metodologija. Ovo pravo se dodjeljuje iz razloga što aktualna Metodologija sadrži neprimjeren i neizvediv model naknade za priključenje za proizvođače, koji je za investitore nemoguće platiti, a upravljanje procesima priključenja i mreže za HOPS čini nemogućim. Dodatno, ovo pravo izbora se izrijeком dodjeljuje i postrojenjima za skladištenje energije, čime se takvim projektima omogućuje da izađu iz primjene aktualne Metodologije koja ih uopće ne prepoznaje, a u praksi postoje takvi slučajevi. Time ti projekti postrojenja za skladištenja energije imaju priliku ući u primjenu nove Metodologije koja je vrlo poticajna za takve projekte.</p> <p>Svi drugi projekti proizvođača, koji nisu postigli opisani stupanj razvoja (UoP, EO ili PEES) po našem shvaćanju bi trebali biti podvrgnuti novoj Metodologiji automatizmom, iz sljedećih razloga:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ti projekti imaju u ovom trenutku samo sklopljen sporazum o izradi EOTRP-a ili samo podnesen zahtjev za sklapanjem takvog sporazuma • slijedom članka 16. i 17. novog ZoTEE-a, te članka 133. stavka 6. novog ZoTEE-a, svi takvi projekti bi trebali ionako krenuti u svoj razvoj iznova, sukladno novom uređenju koje uvodi novi ZoTEE 		

Broj	Sudionik	Odredba	Komentar	Status odgovora	Odgovor
			<p>Dodatno, ti projekti priključenja proizvođača po aktualnoj Metodologiji zapravo nemaju definiranu naknadu za priključenje i neće je niti imati sve dok se ne dovrši EOTRP, a koji po novom uređenju iz ZoTEE-a HOPS više niti ne može izraditi. Stoga je njihova pravna pozicija u kontekstu procesa priključenja suštinski različita od pozicije kupaca, koji imaju fiksnu naknadu, i njihov postupak priključenje nije niti započet dok oni ne dobiju EOTRP sa prijedlogom ugovora o priključenju – sve što prethodi tom trenutku su samo procesi tehničke analize čiji cilj je utvrditi tehničko rješenje priključenja. Stoga smatramo da je primjereno trenutak potpisivanja UoP utvrditi kao kriterij za podjelu primjene nove ili aktualne Metodologije</p> <ul style="list-style-type: none"> • time se ujednačava primjena propisa o razvoju projekata i o naknadi za priključenje (novo sa novim, staro sa starim) – ako projekt priključenja tek treba dobiti energetska odobrenje po punom natječajnom postupku iz članka 17. novog ZoTEE, tada se na njega primjenjuje ova nova Metodologija. Ako je projekt priključenja već ishodio energetska odobrenje ili PEES sukladno starim propisima koji su bili na snazi prije novog ZoTEE-a, ili ako je sklopio ugovor o priključenju (u kojem se fiksira iznos naknade za priključenje), na njega se (ako projekt sam ne odabere drugačije) se primjenjuje aktualna (stara) Metodologija. <p>Konačni učinak ovih odredbi je omogućavanje najširem krugu budućih proizvođača da se na njih primijeni nova Metodologija koja će za proizvođače biti znatno operativnija, te poticajna za energetska sektor u cjelini i za strateške interese RH.</p> <p>B) Reguliranje mogućnosti da se ova Metodologija primijeni i na započete projekte priključenja</p> <p>Kao krajnji trenutak do kada bi investitori trebali imati pravo izbora između aktualne i nove Metodologije u čl. 23. naveden je trenutak kada se započne sa uplaćivanjem sredstva namijenjenih za realizaciju priključenja, u kojem trenutku HOPS započinje radnje na realizaciji STUM-a.</p> <p>Kriterij početka trošenja novaca na realizaciji priključenja se čini prikladnim jer do tog trenutka izmjena u modelu određivanja naknade se provodi samo sklapanjem aneksa ugovora o priključenju, nisu potrebne nikakve prilagodbe u već izvršenim obvezama ili u HOPS-ovom planu realizacije, jer izmjena naknade u tom slučaju i dalje nastupa prije početka gradnje. Dodatno, da li je taj trenutak već nastupio je lako objektivno utvrditi.</p>		

Broj	Sudionik	Odredba	Komentar	Status odgovora	Odgovor
			Ovaj rok je dodatno modificiran (skraćen) sa rokom određenom u fiksnom trajanju od 30 dana od odluke HERA-e o iznosu jedinične naknade za priključenje na mrežu za tekuću kalendarsku godinu, nakon isteka kojeg roka izbor više nije moguće napraviti. Ovaj rok se uvodi iz razloga kako se proces odabira ne bi protegnuo nerazumno dugo, što će otežati HOPS-u planiranje priključenja i projektiranje mreže, već se nositelji projekta ipak ograničavaju na neko razumno vrijeme unutar kojeg moraju konzimirati svoje pravo odabira primjene metodologije o naknadi za priključenje.		
3.	Anonimno	Opći komentari	1. Predlažemo da se u budućim javnim savjetovanjima uz tekst metodologije navedu i indikativni iznosi kako bi zainteresirane strane imale jasniju predodžbu o utjecaju izmjene modela/metodologije.	1. Ne prihvaća se	1. U prijedlogu Metodologije u članku 22. stavku 1. propisano je da iznimno od članka 4. stavaka 2. i 3. ove Metodologije, operator prijenosnog sustava i operator distribucijskog sustava dužni su za tekuću kalendarsku godinu podnijeti Agenciji obrazložene prijedloge iz članka 4. stavka 2. i 3. ove Metodologije u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ove Metodologije.“
4.	ENCRO d.o.o.	Opći komentari	<p>U zadnje vrijeme je bilo kakav razvoj novih elektrana onemogućen, te je njihov razvoj najprije u razdoblju do stupanja na snagu novog Zakona o tržištu električne energije dana 22.10.2021. bio blokiran <i>de facto</i>, zbog neprimjerenog i nelegalnog načina na koji se obračunavala naknada za priključenje za nova proizvodna postrojenja, a nakon stupanja na snagu novog Zakona o tržištu električne energije (ZoTEE) taj razvoj je blokiran i <i>de iure</i>, zbog sada već kritičnog kašnjenja Hrvatske energetske regulatorne agencije (HERA) da pravovremeno definira i usvoji odgovarajuće i pravične podzakonske akte zasnovane na najboljoj europskoj energetskej praksi i mjerodavnim EU propisima, koji bi omogućili da mehanizmi predviđeni u novom ZoTEE-u konačno budu u potpunosti provedivi, a bez kojih je novi ZoTEE samo mrtvo slovo na papiru (između ostalog, novu metodologiju za određivanje naknade za priključenje).</p> <p>Koncept novog modela izračuna naknade za priključenje proizvodnih postrojenja na elektroenergetsku mrežu kako je predložen u Prijedlogu Metodologije za utvrđivanje naknade za priključenje na elektroenergetsku mrežu (negdje dalje u tekstu: Prijedlog Nove Metodologije) neće utjecati na postojeći zastoj u realizaciji izgradnje novih elektrana iz OIE već će u slučaju usvajanja ovakvog Prijedloga Nove Metodologije predmetni zastoj postojati i nakon što HERA usvoji novu metodologiju za utvrđivanje naknade za priključenje. Ovakva perspektiva je alarmantna posebno imajući u vidu najnovije okolnosti na</p>	1. Ne prihvaća se	2. Bilo kakav razvoj novih elektrana nije onemogućen. Naime priključna snaga svih elektrana na teritoriju Republike Hrvatske na kraju 2021. godine iznosila je 5.534 MW (2.202 MW hidroelektrana, 2.049 MW na fosilna goriva, 981 MW vjetroelektrana itd.) od čega se 3.485 MW odnosno 63% odnosi na proizvodna postrojenja koja koriste obnovljive izvore energije. Od ukupne priključne snage svih elektrana na teritoriju Republike Hrvatske, 503 MW odnosi se na distribuirane izvore energije. Nije točno da je došlo do kritičnog kašnjenja HERA-e u donošenju podzakonskih akata. Naime, u članku 137. stavku 3. ZOTEE-a propisano je kako će upravno vijeće Agencije će pravilnike iz članka 59. stavka 1. (pravilnik o općim uvjetima za korištenje mreže i opskrbu električnom energijom) i članka 60. stavka 5. (pravilnik o uvjetima kvalitete opskrbe električnom energijom) ovoga Zakona te opće akte iz članka 14. stavka 9. (kriteriji za izdavanje suglasnosti za izgradnju i pogon izravnih vodova na području Republike Hrvatske) i članka 61. stavka 1. (pravilima o promjeni opskrbljivača i agregatora) ovoga Zakona donijeti u roku od devet mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona. Navedeni rok je 22. srpnja. 2022. godine. U trenutku obrade rezultata s ove rasprave sa zainteresiranom javnošću svi prijedlozi navedenih podzakonskih akata su u postupku rasprave sa zainteresiranom javnošću. Iz odredbi ZOTEE-a, prema kojima je operator sustava dužan usklađivati svoje 10G planove s važećom strategijom

Broj	Sudionik	Odredba	Komentar	Status odgovora	Odgovor
			<p>globalnom energetsom tržištu, te Vam smatramo potrebnim skrenuti pažnju na probleme koje uočavamo kao poduzetnik s ekstenzivnim iskustvom u razvoju proizvodnih postrojenja iz OIE u Republici Hrvatskoj, a koji će nastaviti opterećivati sustav priključenja na mrežu i nakon početka primjene nove metodologije za određivanje naknade za priključenje.</p> <p>Ključni neriješeni problem koji se ponavlja već dugi niz godina, proizlazi iz <i>kolizije između nominalnog strateškog opredjeljenja Republike Hrvatske na poticanje proizvodnje električne energije i provedbenih mehanizama za priključenje novih proizvodnih postrojenja</i>, koji ne prate takvo strateško planiranje.</p> <p>Republika Hrvatska je već desetljećima neto uvoznik električne energije zbog nedostatnih domaćih proizvodnih kapaciteta, a ta situacija će se neminovno u budućnosti još i pogoršati, zbog planirane ubrzane dekomisije niza zastarjelih i ekološki neprihvatljivih termoelektrana na fosilna goriva. Zbog sličnih trendova zatvaranja starih termoelektrana u susjednim državama Republika Hrvatska će se naći i u još puno težem okruženju, a da pri tom mora provesti sveobuhvatnu elektrifikaciju društva. Zbog integracije u jedinstveno europsko tržište i značajnog uvoza električne energije, sa tendencijom njegovog daljnjeg porasta, Republika Hrvatska je kod reguliranja mrežarine za korištenje mreže odabrala tarifni model koji ne uključuje tzv. <i>G komponentu</i>, već samo <i>L komponentu</i>, kako proizvođači električne energije ne bi plaćali naknadu za korištenje mreže – mrežarinu – već nju plaćaju samo potrošači. Ovakav model odabran je radi uklanjanja što više nepotrebnih prepreka i finansijskih tereta sa proizvođača električne energije jer je jedino tako moguće osigurati konkurentnost hrvatskih postrojenja na jedinstvenom europskom tržištu. S stajališta krajnjih potrošača model L dovodi do manjih ukupnih troškova za energiju, dok nametanja troškova proizvođačima se opet integriraju u cijenu energije koju plaćaju potrošači.</p> <p>Da je tako može se vidjeti i iz službenih dokumenata. Tako primjerice ENTSO-E, u svojim službenim godišnjim publikacijama (<i>Overview of Transmission Tariffs in Europe: Synthesis 2019</i>), navodi da je u Republici Hrvatskoj na snazi tarifni model za mrežarinu koji se 100% oslanja na L komponentu, a 0% na G komponentu (odnosno uopće ne tereti proizvođače).</p> <p>Nažalost, sav pozitivan učinak koji je takva mjera mogla imati na izgradnju novih elektrana poništen je pogrešno odabranim</p>		<p>prostornog razvoja i prostornim planovima, a stvaranje tehničkih uvjeta u mreži je obveza operatora sustava u skladu s 10G planovima, proizlazi kako je operator sustava dužan iz vlastitih sredstava financirati STUM, u skladu s prostorno planskim dokumentima. Međutim, u ZOTEE-u je propisano i da se priključci na mrežu i stvaranje tehničkih uvjeta u mreži financiraju iz naknade za priključenje. Dakle, istovremeno je propisano da se STUM financira i iz prihoda od tarife za prijenos odnosno distribuciju električne energije i iz naknade za priključenje. U skladu s odredbama ZOTEE-a, prijedlog nove Metodologije primjenjuje hibridni pristup priključenju na mrežu, prema kojem se troškovi STUM-a određuju proporcionalno priključnoj snazi odnosno množenjem iznosa priključne snage s jediničnom cijenom za priključenje. STUM sada više nije moguće pridijeliti konkretnom zahtjevu za priključenje/povećanje priključne snage. Iako se ovakvim pristupom gubi lokacijski signal, investitori imaju jasnu informaciju koliko će ih koštati priključenje na mrežu, što nije bio slučaj kod dosadašnjeg dubokog pristupa priključenju. Svi investitori su u istom položaju i solidarno snose troškove STUM-a.</p> <p>U ZOTEE-u je u članku 46. stavku 16. propisano kako je proizvođač električne energije koji ima dozvolu za proizvodnju električne energije dužan plaćati tarifu za korištenje mreže za energiju koju predaje u prijenosnu odnosno distribucijsku mrežu sukladno metodologijama za određivanje iznosa tarifnih stavki za prijenos odnosno distribuciju električne energije.</p> <p>Metodologija za određivanje cijena za obračun električne energije uravnoteženja („Narodne novine“, broj 71/16) (dalje: Metodologija za obračun el. ene. uravnoteženja) donesena je 15. srpnja 2016. dok je Uredba Komisije (EU) 2017/2195 od 23. studenoga 2017. o uspostavljanju smjernica za električnu energiju uravnoteženja (dalje: Uredba GLEB) donesena 2017. godine. Nije precizirano što je bilo potrebno usklađivati u Metodologiji za obračun el. ene. uravnoteženja s Uredbom GLEB. Prema tome, Uredba GLEB je donesena 2017. dok je Metodologija za obračun el. ene. uravnoteženja donesena 2016., a budući da nije precizirano što bi to bilo neusklađeno između navedena dva dokumenta, u predmetnoj je primjedbi nerazumljivo na koji je način uspostavljen uzročno-posljedični odnos. Osim toga, nije precizirano što se točno smatra nesuvislim i stručno neosnovanim glede formula iz Metodologije za obračun el. ene. uravnoteženja. Također, 1. siječnja 2020. nije se</p>

Broj	Sudionik	Odredba	Komentar	Status odgovora	Odgovor
			<p>modelom izračuna naknade za priključenje uvedenim u „Metodologiju utvrđivanja naknade za priključenje na elektroenergetsku mrežu novih korisnika mreže i za povećanje priključne snage postojećih korisnika mreže“ iz 2017. (Aktualna Metodologija). Odnosno, Aktualna Metodologija kao i Prijedlog Nove Metodologije u stvarnosti uvode netransparentnu i lažnu G komponentu, isključivo iz ideoloških razloga.</p> <p>Prema Aktualnoj Metodologiji, naknada za priključenje proizvođača temelji se na tzv. dubokom modelu, prema kojem proizvođač (elektrana) koji traži priključenje mora platiti sve troškove izgradnje priključka te 100% (za priključenje na distribucijsku mrežu) ili 80% (za priključenje na prijenosnu mrežu) troškova pojačanja u elektroenergetskoj mreži koja se grade povodom njegovog zahtjeva za priključenje (STUM). Iako se ovo pravilo na prvi pogled čini opravdanim (argumentom da bi svatko trebao platiti troškove onih investicija koje sam zatraži), mora se imati u vidu da predmetna pojačanja u mreži koja se izvode povodom pojedinačnog zahtjeva za priključenje po svojem prijenosnom kapacitetu električne energije i po svojim troškovima izvedbe redovito daleko premašuju potrebe samo jednog projekta. Primjerice, ako pojedini investitor zatraži priključenje elektrane snage 50 MW, operator sustava može odlučiti da se tim povodom mreža u relevantnoj regiji pojačava izgradnjom novog 400 kV koji ima prijenosnu moć oko 1200 MW – dakle radi se o investiciji koja će koristiti i samom operatoru, ali i nizu dodatnih investitora koji mogu zatražiti priključenje u budućnosti koristeći se istim novoizgrađenim 400 kV dalekovodom. Ovakav pristup je uvjetovan specifičnostima same tehnologije elektroenergetskih mreža, gdje se pojačanje postojećih vodova realizira u „skokovima“ – jednom kada se postojeći kapacitet popuni, potrebno je investirati u sljedeći „skok“ kapaciteta, koji se tada iz razloga ekonomičnosti projektira ne samo radi zadovoljenja potreba neposrednog zahtjeva za priključenje, već za zadovoljavanje predviđenih potreba u dužem vremenskom razdoblju. Nadalje, životni vijek proizvodnog postrojenja je višestruko kraći od elemenata mreže stoga će mreža imati prednosti STUM-a i dugo nakon što postrojenje koje je to financiralo prestane postojati. Stoga bi opravdano/razumno samo jedan manji dio STUM-a i teoretski mogao pripasti G komponenti ili nekoj drugoj vrsti opterećenja proizvodnog postrojenja.</p> <p>Iako Aktualna Metodologija sadrži načelnu i neodređenu mogućnost regressa troškova financiranja novog voda prvom investitoru od kasnijih investitora koji koriste istu infrastrukturu</p>		<p>izmjenjivala ni dopunjavala Metodologija za obračun el. ene. uravnoteženja, nego je Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d. (dalje: HOPS) donio Pravila o uravnoteženju elektroenergetskog sustava (HOPS, 11/2019) (dalje: Pravila o uravnoteženju), kojima je definiran nov način izračuna cijena odstupanja.</p> <p>Što se tiče samih troškova valja imati u vidu da se Metodologijom za obračun el. ene. uravnoteženja HOPS-u nadoknađivalo više troškova koji su bili uzrokovani odstupanjima, u odnosu na nov način izračuna cijena odstupanja u Pravilima o uravnoteženju. Naime, Metodologijom za obračun el. ene. uravnoteženja se nadoknađivalo 20% troškova nabave rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje sustava, a koji je upravo predodređen predmnijevanim odstupanjima, dok je cilj kroz odgovarajuću cijenu odstupanja ista svesti na optimalnu mjeru što posljedično vodi k tome da potrebe za rezerviranim kapacitetom za uravnoteženje sustava budu manje. Pravilima o uravnoteženju trošak rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje sustava prestao se nadoknađivati putem obračuna odstupanja, umjesto čega se nadoknađuje samo trošak aktivirane energije za uravnoteženje, što je dovelo do značajnog smanjenja troškova subjekata odgovornih za odstupanja o kojima govorite. Osim toga članak 44. stavak 3. Uredbe GLEB predviđa da se od subjekata odgovornih za odstupanja može nadoknađiti i cjelokupni trošak nabave rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje sustava, dok se od bilančnih grupa kroz Metodologiju za obračun el. ene. uravnoteženja nadoknađivala samo petina toga troška.</p> <p>Praksa u drugim državama oko nadoknađivanja troškova nabave kapaciteta za uravnoteženje sustava može se vidjeti u godišnjim izvješćima Agencije za suradnju energetskih regulatora (dalje: ACER). Primjerice u izvješću za 2015. godinu ukupni troškovi uravnoteženja po potrošnji električne energije u petnaest razmatranih sustava značajno su se razlikovali (npr. od oko 0,6 €/MWh u Francuskoj do oko 5,5 €/MWh u Francuskoj), a također su se razlikovali i pristupi oko udjela troška rezerve snage koji se prebacivao kroz obračun odstupanja na subjekte odgovorne za odstupanja.</p> <p>Nejasno je u primjedbi na koje se navodne štetne učinke Metodologije za obračun el. ene. uravnoteženja misli. Ne slažemo se da je Metodologija za obračun el. ene. uravnoteženja dovela do štetnog učinaka. Naime, u svibnju</p>

Broj	Sudionik	Odredba	Komentar	Status odgovora	Odgovor
			<p>za svoje priključenje, takvo pravo uopće ne pomaže prvom investitoru da osigura inicijalno financiranje i podnese ovaj financijski teret, budući da nije izvjesno kada će taj regres moći realizirati, budući da prvom investitoru nije dano nikakvo učinkovito sredstvo da prisili kasnije investitore na provedbu regresa, i budući da takav regres prvom investitoru uopće neće nadoknaditi trošak plaćenih kamata i troškove povezane s uređenjem imovinsko-pravnih odnosa na zemljištu na kojem se gradi novi dalekovod. Zbog svega navedenog takvo neizvjesno pravo regresa zapravo uopće ne predstavlja poslovno korisno ovlaštenje za prvog investitora koje omogućava izvedivost njegovog projekta (kako u njegovim tako i u očima njegovih kreditora) niti mu može olakšati položaj prilikom zatvaranja financijske konstrukcije, već samo predstavlja nominalno postojeće, a stvarno neučinkovito administrativno rješenje kojim se izazivaju pogubne ekonomske i pravne posljedice na razvoj novih elektrana. Tako se u praksi pokazalo da je postojeći model naknade za priključenje iz Aktualne Metodologije, nakon što je došlo do gradnje velikog broja postrojenja OIE, posebno na jugu Republike Hrvatske, postao apsolutno neprimjeren i neprimjenjiv, te proturječan vlastitoj svrsi, jer je umjesto da potakne razvoj OIE postao njegov glavni kočničar obzirom da niti jedan projekt više nije u stanju biti financijski izvediv kada se pred njega stave zahtjevi financiranja STUM-a prema Aktualnoj Metodologiji.</p> <p>U praksi se jasno pokazalo da takav duboki model utvrđivanja naknade za priključenje nepravedno tereti prvog investitora, koji prvi zatekne stanje preopterećenja postojećih dalekovoda u mreži na utjecajnom području u trenutku kada zatraži priključenje, i tako na svoj teret i štetu, raščističava i olakšava put svim narednim investitorima i samom operatoru sustava. Nadalje, time se istovremeno i obeshrabruje i koči investiranje u razvoj novih kapaciteta, jer niti jedan investitor ne želi niti faktično može biti „prvi investitor“ koji sam mora podnijeti teret razvoja mreže za cijeli niz elektrana koje će slijediti iza njega, jer takav financijski teret u slučaju zahtjevnijih investicija u pojačanje mreže jednostavno premašuje financijski kapacitet, a time i izvedivost, pojedinog proizvodnog projekta koji treba priključenje.</p> <p>Pored toga, ovaj pristup ima dodatnu negativnu posljedicu u tome što se budući razvoj mreže prepušta slučaju i prvim investitorima, odnosno ovisi o dinamici i izvedivosti realizacije pojedinog (prvog) projekta, dok svi ostali projekti čekaju razvoj mreže koji će pokrenuti „prvi investitor“ čiji projekt će biti dovoljno velik da bude u stanju podnijeti financijski teret investiranja u STUM. Umjesto takvog pristupa, razvoju mreže bi trebalo pristupiti</p>		<p>2016., dakle neposredno prije donošenja Metodologija za obračun el. ene. uravnoteženja, procjenjivalo se da će u najboljem slučaju prosječna pogreška predviđanja proizvodnje vjetroelektrana u postotku instalirane snage biti 9,81% i da će uz instaliranu snagu vjetroelektrana od 744 MW biti potrebno povećati rezervu snage s ± 120 MW na ± 223 MW. Potrebe za rezervom snage mFRR za uravnoteženje sustava su 2021. iznosile $+120$ MW i -100 MW uz instaliranu snagu vjetroelektrana u Republici Hrvatskoj od 925 MW. Zasigurno je pridruživanjem troškova povezanih s uravnoteženjem uzročnicima tih troškova, imalo pozitivan učinak na racionalizaciju odstupanja koja uzrokuju te troškove, što je vidljivo prema podacima iz prakse (potrebe $+120$ MW i -100 MW za instaliranu snagu vjetroelektrana od 925 MW umjesto potreba od ± 223 MW za instaliranu snagu vjetroelektrana od 744 MW). To je nadalje dovelo do toga da je postalo moguće povećati mogućnosti prihvata snage iz vjetroelektrana iznad službenih očekivanja, a upravo je jedan od ciljeva Republike Hrvatske u energetici povećati integraciju obnovljivih izvora energije. HERA je u svojim godišnjim izvješćima Hrvatskom saboru dosljedno procjenjivala da bi učinak uređenja ovoga pitanja na način koji je u konačnici i izveden dovelo do postignutih pozitivnih učinaka. Ipak, nisu doprinijele samo cijene odstupanja ovakvim pozitivnim učincima nego i primjerice uvođenje obveze proizvođača iz obnovljivih izvora energije da prestanu biti nezainteresirani za smanjenje odstupanja nego da doprinose minimizaciji pogrešaka u prognozi vlastitih elektrana kroz nametnutu suradnju s Hrvatskim operatorom tržišta energije d.o.o. (dalje: HROTE). Složaj ovih čimbenika je doveo do toga da je HROTE postigao gotovo dvostruko smanjenje odstupanja u prognozi vjetroelektrana, s 9,8% na 5,5% o čemu je HERA bila u mogućnosti izvijestiti Hrvatski sabor već 2017. u svojem godišnjem izvješću za 2016. godinu.</p>

Broj	Sudionik	Odredba	Komentar	Status odgovora	Odgovor
			<p>planski, uvažavajući spoznaju o nastalim poteškoćama u primjeni Aktualne Metodologije, te bi HOPS desetgodišnjim planom razvoja mreže trebao predvidjeti potrebna pojačanja mreže (kao što je novi 400 kV vod) i s time povezane troškove koji bi se namirili iz stabilnog prihoda od mrežarine. HOPS je već prije 20 godina morao razumjeti moderne energetske trendove i slabu povezanost unutar Republike Hrvatske u odnosu na prekogranične kapacitete te temeljem toga pojačati mrežu (između ostalog izgraditi novi 400 kV vod Split-Zagreb). Lijenost, nerad i nedostatak vizije HOPS sada želi uz pomoć aljkavog i slabog regulatora (HERA) prebaciti na proizvođače električne energije iz obnovljivih izvora. Tim pristupom HOPS i HERA aktivno opstruiraju strateške interese Republike Hrvatske te ugrožavaju sigurnost građana.</p> <p>Na ovako izrazito nepovoljno regulativno uređenje reflektirano u Aktualnoj Metodologiji, nadovezala se specifičnost same elektroenergetske mreže u Republici Hrvatskoj. Zbog prirodne uvjetovanosti, najpovoljnija regija za razvoj OIE elektrana je južna Hrvatska, zbog velikog broja sunčanih sati tokom godine i povoljnih uvjeta vjetra. Međutim, nakon 15 godina razvoja i priključenja elektrana na širem području južne Hrvatske, HOPS neosnovano tvrdi da su u ovom trenutku svi mrežni kapaciteti u južnoj Hrvatskoj zauzeti, te su svi jednostavni zahvati pojačanja mreže u toj regiji već iskorišteni. Stoga HOPS smatra da je za prihvat bilo kakvih novih kapaciteta u elektroenergetsku mrežu u južnoj Hrvatskoj potrebno uložiti u izgradnju vrlo kompleksnog i skupog 400 kV voda od TS Konjsko (Split) do TS Melina (Rijeka), procijenjene vrijednosti preko 700 milijuna HRK, uvećano za iznos PDV-a. Ovaj zahtjev se uključuje u sve EOTRP-ove proizvodnih projekata iz OIE koji su u razvoju. Ekstremni trošak takve investicije, u kombinaciji s krajnje neprikladnim <i>dubokim modelom</i> naknade za priključenje, je u kritičnom vremenu globalne krize praktično onemogućio razvoj novih proizvodnih postrojenja u južnoj Hrvatskoj – <u><i>jer niti jedan investitor elektrane ne može samostalno podnijeti financijski fiksni trošak takve investicije u pojačanje mreže, kao što to zahtijeva Aktualna Metodologija.</i></u> Konačni učinak opisanog modela iz Aktualne metodologije je kažnjavanje prvog investitora, onog koji je prvi doveo svoj projekt elektrane do spremnosti za početak gradnje, u kojem trenutku se na teret i trošak njegovog projekta prebacuju obveze i razvojni troškovi projekata drugih, sporijih i manje agilnih investitora. Dakle, umjesto da se najagilniji i najsposobniji investitor nagradi, u Republici Hrvatskoj je kroz Aktualnu Metodologiju uvedena penalizacija izvrsnosti i inovacija, što sigurno nije bila ničija</p>		

Broj	Sudionik	Odredba	Komentar	Status odgovora	Odgovor
			<p>namjera, ali isto tako bilo bi protivno interesu Republike Hrvatske, protivno postojećem pravnom sustavu i protivno pravilima struke jednostavno zanemariti ovu spoznaju. Radi se o činjeničnom stanju koje je jasno ne samo investitorima u proizvodne projekte OIE, već i HOPS-u i HERA-i. Pritom je HERA, u ovom trenutku, najpozvanija i jedina u poziciji rješavati predmetni problem, jer bi se novim modelom izračuna naknade za priključenje proizvodnih postrojenja na elektroenergetsku mrežu koji će biti sadržan u novoj metodologiji za određivanje naknade za priključenje navedeni problem mogao riješiti.</p> <p>Prijedlog Nove Metodologije u trenutnom obliku ne nudi rješenja za iznesene probleme.</p> <p>Naime, iz Prijedloga Nove Metodologije za utvrđivanje naknade za priključenje proizlazi da ista samo deklarativno prelazi na tzv. <i>plitki model</i> naknade za priključenje dok se u stvarnosti problemi koji proizlaze iz Aktualne Metodologije neće riješiti. Naime, iako Prijedlog Nove Metodologije predviđa da se od budućih proizvođača korisnika mreže ne potražuje naknada troškova pojačanja u mreži već se naplaćuje fiksna jedinična naknada pomnožena s priključnom snagom spomenuti problemi nagomilani primjenom Aktualne Metodologije neće biti na zadovoljavajući način riješeni ako nova metodologija bude donesena u predloženom obliku odnosno sa rješenjima koji su trenutno dostupni javnosti, budući da:</p> <p>je Prijedlogom Nove Metodologije predložen iznos jedinične naknade (koji bi prema dostupnim informacijama mogao iznositi oko 500,00 kn po kW priključne snage) koji pokriva ne samo sve realne zahtjeve potrebe za pojačanjima u mreži sukladno načelima struke i propisa po kojima se određuje primjerenost prihoda operatora mreže kao pružatelja javne usluge, već će operatorima omogućiti nezakonito visoku zaradu na priključenju novih korisnika koja zarada je protivna svrsi i zakonskoj poziciji operatora mreže kao sudionika na tržištu koji pruža javnu uslugu, pri čemu takva neprikladna zarada neposredno utječe na protupravno narušavanje tržišne pozicije i konkurentnost proizvođača kao sudionika tog istog tržišta, s posljedično negativnim efektom povećanja cijene električne energije za krajnjeg kupca; i</p> <p>Prijedlog Nove Metodologije ni na koji način ne rješava pitanje postojećih projekata za koje je već izrađen EOTRP i ponuđen ugovor o priključenju, koji i nakon njezinog donošenja ostaju opterećeni prethodno opisanim neprikladnim i diskriminatornim</p>		

Broj	Sudionik	Odredba	Komentar	Status odgovora	Odgovor
			<p><i>dubokim modelom</i> iz Aktualne Metodologije, koja se i dalje u cijelosti primjenjuje na takve zatečene projekte. Dakle, eventualnim usvajanje Prijedloga Nove Metodologije se ne bi činilo ništa da bi se ispravila trenutno postojeća situacija blokade velikog broja projekata za koje je već izrađen EOTRP i ponuđen ugovor o priključenju, već bi se takve projekte prema Prijedlogu Nove Metodologije konačno onemogućilo, a njihove promotore kaznilo jer su bili agilniji u razvoju projekata od drugih.</p> <p>Sve navedeno je u potpunom neskladu s proklamiranim strateškim opredjeljenjem Republike Hrvatske da će se razvoj novih proizvodnih postrojenja poticati, zbog čega se Republika Hrvatska opredijelila za tarifni model koji ne sadrži G komponentu mrežarine. Budući da ostali sektorski propisi ne prate to strateško opredjeljenje, sav učinak te mjere postaje uzaludan, jer se sa neracionalnim, diskriminatornim (prema investitorima koji prvi pokrenu rad na pojačanju mreže) i neučinkovitim mehanizmom izračuna naknade za priključenje proizvođači opterećuju financijskim teretom po svom učinku još pogubnijim od eventualnog uvođenja G komponente u mrežarinu. Štoviše, za investitore bi bilo učinkovitije i prihvatljivije da se razvoj mreže i izgradnja pojačanja u mreži financiraju kroz G komponentu mrežarine, jer bi se time teret tog financiranja podijelio na cjelokupan eksploatacijski vijek elektrane, umjesto da se od investitora ultimativno traži gotovinska isplata unaprijed, čime se projekti razvoja elektrana zaustavljaju na samom početku.</p> <p>Smatramo da Prijedlog Nove Metodologije, ako se usvoji i stupi na snagu u tekstu koji je prezentiran zainteresiranoj javnosti, može rezultirati samo daljnjim zastojima u realizaciji projekata novih elektrana iz OIE. Stoga nova metodologija za utvrđivanje naknade za priključenje na elektroenergetsku mrežu mora predviđati naknadu za priključenje isključivo za krajnje potrošače, što je ključna osnova za najniže troškove sustava (least cost approach).</p> <p>Naime, ne samo postojeći projekti (na koje se prema trenutnom Prijedlogu Nove Metodologije ista ne bi primjenjivala) nego niti novi projekti (koji se tek počinju razvijati, i na koje bi se Prijedlog Nove Metodologije primjenjivao) se neće moći realizirati budući da primjenjiva jedinična cijena za priključenje predviđena Prijedlogom Nove Metodologije oko 500,00 kn/kW i dalje čini trošak priključenja neekonomičnim, a pored toga isti su tek na početku svog razvoja te ih od realizacije još uvijek dijeli dug vremenski odmak.</p>		

Broj	Sudionik	Odredba	Komentar	Status odgovora	Odgovor
			<p>Nadalje, projekti koji su uvjete priključenja ugovorili po Aktualnoj metodologiji, a u prilici su mnogo brže postići puni pogon jer su već postigli određeni stupanj razvoja, opterećeni su neprikladnim, preskupim i diskriminatornim dubokim modelom naknade za priključenje prema Aktualnoj Metodologiji koji također njihovu izgradnju čini neekonomičnom i time nemogućom. Donošenjem nove metodologije za utvrđivanje naknade za priključenje na elektroenergetsku mrežu ukazala se prilika ispraviti greške iz prethodnog razvojnog razdoblja, međutim Prijedlog Nove Metodologije usvaja rješenja koja neće omogućiti deblokadu i daljnji razvoj „starih“ projekata, jer Prijedlog Nove Metodologije ničim ne mijenja njihovu nepravilnu i diskriminiranu pravnu poziciju, već samo ponavlja postojeća loša rješenja iz Aktualne Metodologije. To znači da se od postojećih projekata i dalje traže ekonomski nemoguće i financijski neizvedivo sudjelovanje u financiranju razvoja mreže. Na taj način Prijedlog Nove Metodologije pristaje da projekti koji potencijalno u Republici Hrvatskoj mogu dodati novih nekoliko GW proizvodnih kapaciteta ostanu i dalje blokirani, a investicije u ove projekte osuđene na propast, iako jedino ti projekti imaju izgleda postići punu proizvodnju u dogledno vrijeme (u periodu od 2025. do 2027. godine).</p> <p>S druge strane, elektrane koje su već priključene na mrežu, a pogotovo elektrane koje su građene za vrijeme socijalizma, su snosile puno manje troškove ili čak uopće nisu snosile troškove izgradnje mreže. Time se svi novi projekti stavljaju u neodrživi diskriminatorni položaj, a konačna posljedica ovog stanja bit će trajna nemogućnost da se hrvatske potrebe za energijom zadovolje iz domaće proizvodnje. Novi projekti se ne stavljaju samo u nekonkurentni položaj sa već priključenim elektranama već se električna energije proizvedena iz novih elektrana opterećuje previsokim (nelegalnim) troškovima i u odnosu na uvezenu električnu energiju.</p> <p>Zbog svega navedenog, vodeći se interesima naših projekata, ako Prijedlog Nove Metodologije bude usvojen u predloženom obliku, radi zaštite naših investicija bit ćemo prisiljeni pred nadležnim hrvatskim tijelima, te pred ACER-om, pokrenuti odgovarajuće postupke radi preispitivanja ispravnosti postupanja HERA-e pri donošenju nove metodologije o načinu utvrđivanja naknade za priključenje.</p> <p>Usporedbe radi, smatramo da bi bilo korisno uputiti na najbolja inozemna rješenja, a slučaj Njemačke je svakako ilustrativan u tom</p>		

Broj	Sudionik	Odredba	Komentar	Status odgovora	Odgovor
			<p>pogledu, s obzirom na znatne napore uložene u razvoj OIE i dekarbonizaciju.</p> <p>Prema primjenjivim propisima, Njemačka također u cilju poticanja razvoja proizvodnih postrojenja iz OIE u mrežarinu ne uključuje G komponentu. Međutim, Njemačka takvo strateško opredjeljenje ne kompromitira sa pretjerano krutim <i>dubokim pristupom</i> za određivanje naknade za priključenje, već se u primjenjivom Kraftwerks-Netzanschlussverordnung – KraftNAV (Pravilnik o priključenju na mrežu) izriječno propisuje da korisnik mreže nije obvezan snositi trošak pojačanja u mreži (članak 8.). Takav pristup omogućuje strateško planiranje i razvoj prijenosne mreže za potrebe energetske tranzicije uz transparentnost troškova i procedura.</p> <p>Nadalje, njemački Zakon o obnovljivim izvorima energije (Erneuerbare-Energien-Gesetz 2021) u članku 12. jasno navodi da je odgovornost operatora sustava da optimiziraju, pojačavaju i nadograđuju mrežu kako bi mreža primila, prenijela i distribuirala energiju iz OIE. Nadalje u članku 13. se navodi da, ako operatori sustava ne ispune svoje obveze iz članka 12., korisnik mreže može zahtijevati naknadu štete. Članak 17. propisuje da operatori sustava snose troškove optimizacije, pojačavanja i nadogradnje mreže.</p> <p>Bitno je naglasiti da njemački pristup stavlja težište na obvezu operatora sustava da planiraju i razvijaju mrežu u skladu sa strateškim nacionalnim opredjeljenjem energetske tranzicije te uspostavlja odgovornost za neispunjavanje propisanih obveza. To je u potpunom kontrastu sa Republikom Hrvatskom gdje unatoč jasnom društvenom opredjeljenju za energetske tranziciju (koje je prisutno već preko 20 godina, a koju tranziciju se u posljednjih godinu dana odlučilo ubrzati), mreža se i dalje ne razvija u skladu sa takvim ciljevima. Dapače, čak izrada desetogodišnjih planova razvoja mreže sa jako skromnim ciljevima često kasni kao i provođenje takvih skromnih ciljeva. Iz svega navedenog je jasno zbog čega upravo razvoj mreže trenutno predstavlja glavnu prepreku za osiguravanje energetske budućnosti Republike Hrvatske. To se događa unatoč činjenici da je HOPS naslijedio izuzetno razvijenu mrežu te zloupotrebljava monopolsku poziciju.</p> <p>Dakle, jasno je da je Njemačka isto kao i Republika Hrvatska odabrala model mrežarine koji maksimalno potiče razvoj novih proizvodnih kapaciteta, ali za razliku od Republike Hrvatske, u Njemačkoj se takvo strateško opredjeljenje nije kompromitiralo pogrešnim i proklamiranim ciljevima proturječnim uvođenjem <i>dubokog modela</i> naknade za priključenje, koje neravnomjerno i pretjerano opterećuje investitore sa troškovima pojačanja u mreži,</p>		

Broj	Sudionik	Odredba	Komentar	Status odgovora	Odgovor
			<p>i dodatno diskriminira investitora čiji projekt je povod za pojačanje mreže (prvog investitora), ili sa pretjerano visokim jediničnim cijenama za priključenje (po kW priključne snage) koje su odmjerene u takvom iznosu da ne samo da pokrivaju troškove priključenja već omogućuju operatoru prijenosnog sustava da ostvari metodološki i svrhovito nepripadni profit od takvih naknada, kao što je slučaj sa u Republici Hrvatskoj predloženom jediničnom cijenom oko 500,00 kn/kW.</p> <p>Osim Republike Hrvatske, ovakav duboki pristup obračunu troškova priključenja <u>usvojile su još samo četiri europske države</u> (Estonija, Latvija, Litva i Švedska), dok 31 država prakticira plitki pristup. Obzirom da su baltičke države (Estonija, Latvija i Litva) sinkronizirane na ruski elektroenergetski sustav (kao nasljedice njihove bivše zajedničke države), duboki pristup kod njih je uvjetovan geopolitičkim implikacijama i konačnom cilju da se sinkroniziraju na europski kontinentalni sustav, što zahtijeva znatna ulaganja u mrežu koju je potrebno u cijelosti rekonstruirati kao višedesetljetni projekt. Švedska dubokim modelom naknade za priključenje rješava problem iznimne geografske disperziranosti proizvodnih postrojenja u Švedskoj i Norveškoj.</p> <p>S druge strane, <u>hrvatski pristup visokih troškova</u> (bilo kroz stvaranje tehničkih uvjeta u mreži iz Aktualne metodologije ili kroz neopravdano visoku naknadu iz koja bi se obračunavala temeljem Prijedloga Nove Metodologije) je jedinstven u europskom kontinentalnom sinkronom sustavu <u>utoliko što za isti ne postoji nikakvo ekonomsko niti energetičarsko opravdanje</u>. Nadalje, Republike Hrvatska nije poput baltičkih država primorana rekonstruirati cjelokupnu prijenosnu mrežu zbog naslijedene sinkronizacije sa ruskom energetsom mrežom, iako se zbog nepoznatih razloga ponaša kao da je sinkronizirana na Rusiju. Da apsurd bude veći, Republiku Hrvatsku svojim proklamiranim ciljevima razvoja OIE određuje da se u provedbi HERA i ostali subjekti zaduženi za provedbu ovih ciljeva ponašaju upravo suprotno onome što donosi Prijedlog Nove Metodologije, pa je jasno da bi HERA ako ustraje na postojećem prijedlogu kršila ne samo pravila struke već i propise čiju provedbu je zakonom pozvana nadzirati.</p> <p>Važno je istaknuti da je u srpnju 2016. godine HERA također aljkavim pristupom donijela Metodologiju za određivanje cijena za obračun električne energije uravnoteženja. Problematike te metodologije je slična kao i kod Prijedloga Nove Metodologije. Naime, niti jedna od navedenih metodologija nije usklađena s najboljom industrijskom praksom, iste dovode do nerazumnih</p>		

Broj	Sudionik	Odredba	Komentar	Status odgovora	Odgovor
			zaključaka/proračuna, umjetno su podešene kako bi se osigurala komforna pozicija operatora sustava te onemogućuju provedbu strateških interesa energetske tranzicije Republike Hrvatske i Europske Unije. Konkretno, Metodologija za uravnoteženje iz 2016. je sadržavala potpuno nesuvisle i stručno neosnovane formule temeljem kojih je trošak uravnoteženja za VE procijenjen na 4,5-7,4 EUR/MWh, a za SE i do 3,44-5,7 EUR/MWh (Godišnji izvještaj o uspostavi EKO Bilančne grupe u 2018. godini, HROTE d.o.o.). Sa 1.1.2020. godine metodologija za uravnoteženje je napokon usklađena sa ENTSO-e pravilima za uravnoteženje sustava (Network code – Electricity Balancing, Commission Regulation (EU) 2017/2195) te su troškovi uravnoteženja pali na 1,3 EUR/MWh za VE i 1,0 EUR/MWh za SE. Vidljivo je da je HERA već jednom donijela izuzetno štetnu metodologiju za hrvatsku energetiku, isto se nažalost ponavlja i sada. U slučaju usvajanja Prijedloga Nove Metodologije doći će također do štetnih posljedica te će Republika Hrvatska koja je već veliki neto uvoznik energije i energenata doći još u goru poziciju za što će odgovornost snositi direktno HERA.		
5.	Obnovljivi izvori energije Hrvatske	Opći komentari	<ol style="list-style-type: none"> 1. Želimo istaknuti da podržavamo napuštanje modela izračuna naknade za priključenje na kojem se temelji aktualna metodologija utvrđivanja naknade za priključenje na elektroenergetsku mrežu novih korisnika mreže iza povećanje priključne snage postojećih korisnika mreže, ali isto tako smatramo da predložena nova metodologija ne rješava ključan problem objektivnog utvrđivanja iznosa naknade za priključenje u dijelu koji se odnosi na ulaganja u pojačanje mreže u svrhu stvaranja nužnih tehničkih uvjeta za priključenje na mrežu. 2. Trenutačno je razvoj proizvodnih postrojenja iz obnovljivih izvora energije u Hrvatskoj u potpunosti blokiran upravo zbog visokih troškova priključenja, budući da postojeći duboki model implementiran u aktualnoj metodologiji neravnomjerno i diskriminatorno raspoređuje trošak ulaganja u pojačanje mreže (stvaranje tehničkih uvjeta u mreži). No, ukoliko novi, tzv. plitki model bude projicirao visoke troškove priključenja temeljem visoke i nerealne naknade, imat će isti negativan učinak kao i aktualna metodologija. 3. HERA treba donijeti metodologiju izračuna visine naknade za priključenje koja se „temelji na objektivnim, razvidnim i nepristranim načelima, te načelu ekonomičnosti izvedbe priključka“, kao i za određivanje iznosa tarifnih stavki za prijenos i distribuciju električne energije kojima se utvrđuje dostatan prihod operatora sustava prikupljen mrežarinom za 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ne prihvaća se 2. Ne prihvaća se 3. Ne prihvaća se 4. Ne prihvaća se 5. Prihvaća se 6. Prihvaća se 7. Prihvaća se 8. Prihvaća se 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Iz odredbi ZOTEE-a, prema kojima je operator sustava dužan usklađivati svoje 10G planove s važećom strategijom prostornog razvoja i prostornim planovima, a stvaranje tehničkih uvjeta u mreži je obveza operatora sustava u skladu s 10G planovima, proizlazi kako je operator sustava dužan iz vlastitih sredstava financirati STUM, u skladu s prostorno planskim dokumentima. Međutim, u ZOTEE-u je propisano i da se priključci na mrežu i stvaranje tehničkih uvjeta u mreži financiraju iz naknade za priključenje. Dakle, istovremeno je propisano da se STUM financira i iz prihoda od tarife za prijenos odnosno distribuciju električne energije i iz naknade za priključenje. U skladu s odredbama ZOTEE-a, prijedlog nove Metodologije primjenjuje hibridni pristup priključenju na mrežu, prema kojem se troškovi STUM-a određuju proporcionalno priključnoj snazi odnosno množenjem iznosa priključne snage s jediničnom cijenom za priključenje. STUM sada više nije moguće pridijeliti konkretnom zahtjevu za priključenje/povećanje priključne snage. Iako se ovakvim pristupom gubi lokacijski signal, investitori imaju jasnu informaciju koliko će ih koštati priključenje na mrežu, što nije bio slučaj kod dosadašnjeg dubokog pristupa priključenju. Svi investitori su u istom položaju i solidarno snose troškove STUM-a. 2. Nije točno da je trenutačno razvoj proizvodnih postrojenja iz obnovljivih izvora energije u Hrvatskoj u potpunosti blokiran. Naime priključna snaga svih elektrana na teritoriju Republike Hrvatske na kraju 2021. godine iznosila je 5.534

Broj	Sudionik	Odredba	Komentar	Status odgovora	Odgovor
			<p>financiranje razvoja mreže. Uvažavajući navedena načela, HERA bi po našem mišljenju trebala jasno, transparentno definirati sve parametre koji utječu na određivanje troška priključenja kao i visine mrežarine, kako za kupce tako i za proizvođače električne energije.</p> <p>4. Sukladno navedenom, objektivna metodologija bi obavezno morala odrediti različite naknade za priključenje po naponskim razinama i tipu korisnika mreže (kupac, proizvođač i skladištar električne energije), te uvažiti regionalnu uravnoteženost opterećenja elektroenergetске mreže na način da se jasno i transparentno definira način izračuna koeficijenata „Cijk“, koji se primjenjuju u formuli za izračun naknade za priključenje, kako je to navedeno u nastavku:</p> <p>Nijk = Cijk*PkW</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nijk - Naknada za priključenje • i - definira naponsku razinu (NN,SN I VN) • j - definira tip korisnika mreže (kupac, proizvođač i skladištar EE) • k - definira područje priključka (kod NN i SN to su distribucijska područja, a kod VN to su prijenosna područja) • PkW - priključna snaga <p>5. Uvođenjem R koeficijenta (regionalna komponenta) omogućava se kroz naknadu za priključenje motivirati investitore da investiraju u područja koja im do sada nisu bila atraktivna (posebno za velike FNE sustave) radi manje insolacije u unutrašnjosti u odnosu na Dalmaciju ili npr. u gospodarski nerazvijena područja, a ujedno bi ravnomjernije opterećivali elektroenergetski sustav.</p> <p>6. Prilikom izračuna naknade za priključenje treba uzeti u obzir isključivo investicije u mrežu koje će se realno provesti u sljedećih pet godina i koje imaju ishodeno energetske odobrenje s obzirom da je petogodišnje investicijsko razdoblje uvjetovano rokom valjanosti energetske odobrenja sukladno Zakonu o tržištu električne energije. Investicije nakon pete godine se trebaju sagledavati kao strateške investicije Hrvatske u razvoj elektroenergetskog sustava, a ne opterećivati započete projekte u fazi realizacije.</p>		<p>MW (2.202 MW hidroelektrana, 2.049 MW na fosilna goriva, 981 MW vjetroelektrana itd.) od čega se 3.485 MW odnosno 63% odnosi na proizvodna postrojenja koja koriste obnovljive izvore energije. Od ukupne priključne snage svih elektrana na teritoriju Republike Hrvatske, 503 MW odnosi se na distribuirane izvore energije koji su također u velikoj većini OIE. Prema LISTI REDOSLIJEDA PROJEKATA ZA PRIKLJUČENJE NA PRIJENOSNU MREŽU koja je bila dostupna na poveznici https://www.hops.hr/lista-redoslijeda-projekata, za više od 1.500 MW projekata OIE potpisan je ugovor o priključenju na mrežu prijenosa. Uz sadašnjih 3.500 MW proizvodnih postrojenja koja koriste OIE, a koja su već priključena na mrežu, priključna snaga postrojenja koja koriste OIE bila bi 5.000 MW, ne računajući novu distribuiranu proizvodnju.</p> <p>3. Članak 34. stavak 1. Zakona o energiji („Narodne novine“, broj: Narodne novine, br. 120/12, 14/14, 102/15, 68/18 - Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o regulaciji energetske djelatnosti, dalje: ZoE) propisuje kako odluku o visini naknade za priključenje na mrežu/sustav i za povećanje priključne snage/kapaciteta donosi HERA na temelju zahtjeva za određivanje, odnosno promjenu visine naknade za priključenje na mrežu/sustav i za povećanje priključne snage/kapaciteta ili samostalno. Kako je ZoE-om i ZOTEE-om propisano, u prijedlogu Metodologije je predviđeno da HERA donosi odluku o iznosu jedinične naknade za priključenje na mrežu, na temelju obrazloženih prijedloga operatora prijenosnog sustava i operatora distribucijskog sustava ili samostalno. HERA će određivanjem jedinične cijene priključenja regulirati se koliki udio STUM-a će se financirati iz naknade za priključenje, a koliki udio će se financirati iz prihoda od tarifa. Investicije iz naknade za priključenje e ulaze u reguliranu osnovicu i nemaju utjecaj na tarife. Na ovaj način se troškovi STUM-a raspoređuju na sve korisnike mreže koji plaćaju naknadu za korištenje mreže i, proporcionalno priključnoj snazi, na sve nove korisnike mreže koji se na mrežu priključuju odnosno povećavaju svoju priključnu snagu.</p> <p>4. Metodologija se primjenjuje za prijenosnu i distribucijsku mrežu. Cilj Metodologije je da se propiše čim jednostavniji način određivanja naknade za priključenje. Uvođenje različite naknade za preuzimanje i predaju električne energije usložila bi postupak određivanja naknade. Troškovi pojačanja mreže jednaki su bez obzira radi li se o preuzimanju ili predaji električne energije u mrežu. Očita</p>

Broj	Sudionik	Odredba	Komentar	Status odgovora	Odgovor
			<p>7. Mrežni operatori moraju izračunati stvarni trošak razvoja mreže za petogodišnje razdoblje na osnovu revidiranih EOTRP-ova te na toj osnovi odrediti koeficijente tj. naknadu za priključenje i poduzeti sve tehničke mjere kako bi se isti mogli pravovremeno priključiti na HEP-ODS i HOPS, uz uvažavanje spremnosti investitora da se odreknu N-1 uvjeta kao i spremnost na umanjene mogućnosti evakuacije 100% proizvedene električne energije, kao preduvjet za rješavanje zagašenja mreže.</p> <p>8. Isto tako bi HERA trebala odrediti K koeficijent kojim se određuje koji dio troška financira korisnik mreže, a koji dio se financira iz mrežarine, i/ili nepovratnim sredstvima iz raznih EU fondova.</p>		<p>namjera prijedloga je da se jedinična naknada određuje na temelju postignutih cijena iz prošle godine, posebno za krajnje kupce (preuzimanje) i posebno za proizvođače (predaja). Važeća Metodologija propisuje da naknada za priključenje iznosi za krajnje kupce (smjer preuzimanja) minimalno 1.350 kn ili 1.700 kn (Grad Zagreb), a naknada za priključenje za proizvođače (smjer predaje) na temelju stvarnih troškova. Budući da su dosadašnji kapaciteti mreže za prihvatanje novih proizvođača bili relativno visoki, stvarni troškovi stvaranja tehničkih uvjeta u mreži (dalje: STUM) bili su niski. Kada bi se jedinična cijena određivala na temelju prijedloga, puno veći trošak plaćali bi krajnji kupci (smjer preuzimanja) od proizvođača (smjer predaje). Takvo načelo je nepravedno, pogotovo stoga što krajnji kupci za smjer preuzimanja iz mreže plaćaju naknadu za korištenje mreže, a proizvođači ne plaćaju. Čak i nakon uvođenja naknade za smjer predaje u mrežu, što je obveza u skladu sa ZOTEE-om, člankom 46. stavkom 16., ta naknada će za proizvođače s dozvolom biti do 0,5 €/MWh, dok je za krajnje kupce ta naknada prosječno 39€/MWh (prijenos i distribucija). Također treba imati u vidu i da su kapaciteti mreže sada iscrpljeni te da je za prihvatanje novih elektrana potrebno razvijati i pojačavati mrežu, a naročito prijenosnu. Dakle, nova proizvodnja uzrokuje potrebu za pojačanjem mreže. Ukratko, zbog načela jednostavnosti i pravednosti neće se određivati različita jedinična cijena za smjer predaje i za smjer preuzimanja. U pogledu postrojenja za skladištenje energije, u prijedlogu Metodologije je poštovana odredba ZOTEE-a iz članka 47. stavka 15. prema kojoj naknade za priključenje postrojenja za skladištenje energije na mrežu moraju biti utemeljene na stvarnim troškovima tehničkog priključenja na mrežu u smislu preuzimanja električne energije iz mreže, bez podlijevanja nerazmjernim administrativnim postupcima ili troškovima. U pogledu naponskih razina, prijedlog Metodologije predviđa različite jedinične cijene u ovisnosti o naponskoj razini.</p> <p>5. U pogledu regionalnog razlikovanja jediničnih cijena ZOTEE u članku 12. stavku 7. propisuje kako su informacije o mogućnostima priključenja na prijenosnu mrežu odnosno distribucijsku mrežu javne i aktualiziraju se jedanput godišnje te javno objavljuju na mrežnim stranicama operatora sustava, u skladu s Uredbom i pravilima o priključenju. HOPS je navedene informacije objavio na poveznici Informacije o mogućnosti priključenja na prijenosnu mrežu 2022.pdf (hops.hr), a i HEP-ODS će takve informacije uskoro objaviti. Dakle, jedio operator ima</p>

Broj	Sudionik	Odredba	Komentar	Status odgovora	Odgovor
					<p> mogućnost odrediti koji su mu dijelovi mreže zagušeni i hoće li ulagati u razvoj i pojačanje mreže ili će koristiti fleksibilnost. Nadalje, i Odluka o iznosu naknade za priključenje na elektroenergetsku mrežu i za povećanje priključne snage (Narodne novine, br. 52/06, dalje: Odluka) propisuje različite cijene za cijelo područje Republike Hrvatske osim područja Grada Zagreba (1.350 kn/kW) i za područje Grada Zagreba (1.700 kn/kW). Znači da se različite cijene mogu propisivati odlukom i da s time u ovom trenutku ne treba opterećivati prijedlog Metodologije. Također, članak 34. stavak 1. ZoE-a propisuje kako odluku o visini naknade za priključenje na mrežu/sustav i za povećanje priključne snage/kapaciteta donosi HERA na temelju zahtjeva za određivanje, odnosno promjenu visine naknade za priključenje na mrežu/sustav i za povećanje priključne snage/kapaciteta ili samostalno. Kako je ZoE-om i ZOTEE-om propisano, u prijedlogu Metodologije je predviđeno da HERA donosi odluku o iznosu jedinične naknade za priključenje na mrežu, na temelju obrazloženih prijedloga operatora prijenosnog sustava i operatora distribucijskog sustava ili samostalno. Dakle, operatori sustava imaju mogućnost, na temelju svojih saznanja o kapacitetima mreže za prihvat proizvodnje i potencijalnim zagušenjima u ovisnosti o lokaciji u mreži, uz popratno obrazloženje, predložiti različite cijene u ovisnosti o stanju u mreži. U skladu s navedenim, u članku 4. prijedloga Metodologije uvodi se novi stavak koji glasi: „Jedinične cijene iz stavka 1. ovoga članka mogu biti različite u skladu regionalnim kapacitetima za priključenje na distribucijsku mrežu odnosno na prijenosnu mrežu.“. </p> <p> 6. Primjedba se odnosi na obrazložene prijedloge operatora sustava koji će biti temelj za donošenje odluke o iznosu jedinične naknade za priključenje na mrežu, a ne na prijedlog Metodologije. U skladu s navedenim u članku 4. prijedloga Metodologije dodaje se koji glasi: „U prijedlogu iz stavka 3. ovoga članka operator prijenosnog uzima u obzir da se investicije u vodove vrlo visokog napona smatraju investicijama od sustavnog značaja te se ne mogu u cijelosti financirati iz naknade za priključenje odnosno naknade za povećanje priključne snage“ </p> <p> 7. Trošak razvoja mreže financirat će se iz naknade za korištenje mreže. Jedan od alata za sprječavanje zagušenja su i fleksibilni ugovori o korištenju mreže koji mogu odgoditi investicije u mrežu. Umjesto uvjeta korištenja punog iznosa priključne snage tijekom 100% vremena, moguće je za određeni dio vremena ugovoriti mogućnost </p>

Broj	Sudionik	Odredba	Komentar	Status odgovora	Odgovor
					<p>ograničavanja priključne snage tijekom postojanja ograničenja u mreži. Direktiva (EU) 2019/9445 u članku 42., propisuje operatoru prijenosnog sustava kako nije ovlašten odbiti priključivanje novog proizvodnog postrojenja ili postrojenja za skladištenje energije na temelju mogućih budućih ograničenja u raspoloživim mrežnim kapacitetima, kao što je zagušenje u udaljenim dijelovima prijenosnog sustava. ZOTEE je istovjetne ovlasti dodijelio ne samo operatoru prijenosnog sustava (članak 12.) već i operatoru distribucijskog sustava (članak 72) koji ne smije odbiti priključenje novog proizvodnog postrojenja ili postrojenja za skladištenje energije na temelju mogućih budućih ograničenja raspoloživih kapaciteta mreže, kao što je zagušenje. Pritom se dopušta mogućnost operativnog ograničenja korištenja priključne snage u skladu s pravilima o priključenju na distribucijsku mrežu koji treba regulirati ugovor o priključenju iz kojeg proizlazi i ugovor o korištenju mreže koji sadrži i odredbe o operativnim ograničenjima korištenja priključne snage te s pravilima o upravljanju zagušenjima u distribucijskom sustavu, u smislu redispješivanja. U tom smislu, prijedlog Pravilnika o Općim uvjetima za korištenje mreže i opskrbu električnom energijom uvodi mogućnost da ugovor o korištenju mreže može sadržavati i odredbe o operativnom ograničenju korištenja priključne snage koje se ugovaraju na određeno vrijeme s jasno određenim rokom trajanja i međusobnim pravima i obvezama operatora sustava i korisnika mreže. Uvjeti operativnog ograničenja korištenja priključne snage utvrđuju se u postupku priključenja i dio su ugovora o priključenju. U trenutku pisanja ovog referata još nije dostupan prijedlog Pravila o priključenju na distribucijsku mrežu, u kojima će trebati propisati postupak sklapanja ugovora o priključenju u kojima će se propisati način određivanja uvjeta operativnog ograničenja korištenja priključne snage.</p> <p>8. Primjedba se odnosi na obrazložene prijedloge operatora sustava koji će biti temelj za donošenje odluke o iznosu jedinične naknade za priključenje na mrežu, a ne na prijedlog Metodologije. U skladu s navedenim u članku 4. prijedloga Metodologije dodaje se stavak koji glasi: „U prijedlozima iz stavaka 2. i 3. ovoga članka operator distribucijskog sustava i operator prijenosnog sustava uzimaju u obzir da se investicije u dijelu koji se planira financirati iz bespovratno dodijeljenih sredstava, kao što su fondovi Europske unije, ne financiraju i iz naknade za</p>

Broj	Sudionik	Odredba	Komentar	Status odgovora	Odgovor
					priključenje odnosno naknade za povećanje priključne snage.“.
6.	MINGOR	Opći komentari	<p>1. Jedan od ciljeva donošenja novog Zakona o tržištu električne energije (NN 111/21) bio je potaknuti proizvodnju električne energije iz OIE, te krajnjim kupcima omogućiti koristi od OIE, a da bi se ti ciljevi ostvarili, Prijedlog ove Metodologije mora omogućiti da se troškovi STUM-a rasporede na sve korisnike mreže koji plaćaju naknadu za korištenje mreže i proporcionalno priključnoj snazi na sve nove korisnike koji se priključuju na mrežu. To se postiže promjenom modela naknade za priključenje u Prijedlogu Metodologije s postojećeg dubokog na plitki model. Međutim, uvođenje plitkog modela za nove projekte može imati pozitivan učinak za ubuduće, ostaje neriješeno pitanje aktualnih projekata koji su postigli visoki stupanj razvoja i mogu biti realizirani u relativno kratkom roku, ali su i dalje opterećeni trenutnim važećim dubokim modelom financiranja naknade za priključenje što ih čini neizvedivima jer postaju ekonomski neisplativi. Prema dostupnim informacijama radi se o projektima OIE proizvodne snage od minimalno 400 do 500 MW koji su u visokom stupnju gotovosti i koji bi mogli početi s proizvodnjom u nekoliko sljedećih godina. Da bi se ostvario interes RH, postojeći prijedlog Nove Metodologije je nužno dopuniti na sljedeći način: da se uvede mogućnost nositelja projekata novim proizvodnih postrojenja iz OIE da – prije nego su operatoru sustava (HOPS-u ili ODS-u) uplatili iznose slijedom kojih operatori započinju s realizacijom radova na priključku ili STUM-u – izaberu žele li primjenu postojeće Metodologije ili nove Metodologije na priključenje njihovog projekta na mrežu. Predmetno rješenje je zakonito, jer ne kreira zabranjenu retroaktivnost tj. ne zadire u stečena prava adresata postojeće Metodologije jer im je pružena mogućnost izbora. Dakle, nositeljima projekata se ne oduzima niti jedno pravo već im se dodjeljuje novo pravo kao mogućnost izbora. Ne zadire se niti u prava i interese operatora mreže, jer je operatorima ključno osigurati odgovarajući prihod pri čemu im je svejedno temeljem koje metodologije je taj prihod ostvaren. Na ovaj način bi uspjela realizacija projekata koji su u visokom stupnju razvoja i spremni su u narednih nekoliko godina ući na mrežu; spašavanje projekata proizvodne snage od minimalno 400 do 500 MW, slijedom njihove nemogućnosti da od banaka osiguraju financiranje STUM-a čija vrijednost nije opravdana vrijednošću investicije u samo proizvodno postrojenje, i brže ostvarivanje društvenih koristi od novim</p>	<p>1. Ne prihvaća se 2. Prihvaća se 3. Ne prihvaća se 4. Prihvaća se 5. Ne prihvaća se 6. Prihvaća se 7. Prihvaća se</p>	<p>1. Prijedlog Metodologije omogućuje da se troškovi STUM-a rasporede na sve korisnike mreže koji plaćaju naknadu za korištenje mreže i proporcionalno priključnoj snazi na sve nove korisnike koji se priključuju na mrežu. ZOTEEu propisuje da se STUM financira i iz prihoda od tarife za prijenos odnosno distribuciju električne energije i iz naknade za priključenje. Dakle, ZOTEE ne propisuje pritki pristup, već ostavlja mogućnost da se dio STUM-a pokrije iz naknade za priključenje, a dio iz tarife. U pogledu prijedloga da se nositeljima projekata koji su potpisali Ugovor o priključenju na temelju važeće Metodologije ili imaju izdano energetske odobrenje sukladno pravilniku o kriterijima za izdavanje energetske odobrenja za proizvodna postrojenja („Narodne novine“, broj 5/20) prijedlogom Metodologije dopusti da izaberu žele primjenu važeće Metodologije ili nove Metodologije na priključenje njihovog projekta na mrežu, smatramo sa se prijedlog ne može prihvatiti i to prvenstveno iz razloga što se Ugovor o priključenju odnosno energetske odobrenje ne uređuju Metodologijom pa se niti u tom smislu eventualne izmjene međusobnih obveza akata izdanih u postupku rješavanja zahtjeva za priključenje ne bi mogle uređivati aktom kojim se uređuje određivanje naknade odnosno Metodologijom. Nadalje, Jedinствена metodološko-nomotehnička pravila za izradu akata koje donosi Hrvatski sabor ("Narodne novine" br. 74/2015) u članku 22. propisuju da osim ustavnog načela zabrane povratnog retroaktivnog – članak 90. Ustava Republike Hrvatske) djelovanja zakona radi osiguranja pravne sigurnosti, postoji ustavna iznimka prema kojoj samo pojedine odredbe zakona mogu imati povratno (retroaktivno) djelovanje. Utvrđivanje povratnog (retroaktivnog) djelovanja pojedinih odredaba zakona svodi se na iznimne slučajeve kada za to postoje osobito opravdani razlozi, odnosno kada se time ostvaruju ciljevi koji u konkretnom slučaju imaju veće društveno značenje od pravne sigurnosti u tom području. Navedeno znači da bi se takve iznimke, ako su potrebne, mogle propisivati samo u završnim odredbama akta koje donosi Hrvatski sabor. Nadalje, takvom stajalištu ide u prilog i sudska praksa Visokog upravnog suda Republike Hrvatske koji u svojim odlukama navodi da je u općim aktima koji uređuju pojedinu materiju iznimno moguće navesti da će se na postupke u tijeku primijeniti novi akt, ali samo ako se radi o postupku u kojem stranka nije stekla neko („...Prema već izraženoj sudskoj praksi</p>

Broj	Sudionik	Odredba	Komentar	Status odgovora	Odgovor
			<p>proizvodnih postrojenja iz OIE koje su strateški cilj RH; poticaj daljnjem razvoju mreže koji više neće ovisiti o financijskoj snazi individualnih nositelja projekata; prekid započetih i sprječavanje daljnjih sporova između nositelja projekata, operatora mreže, HERA-e, te iscrpljivanje resursa koji se mogu korisnije upotrijebiti za energetske razvoj RJ, te da se regulira odgovornost za regresiranje investitora koji su priključenje ostvarili temeljem Postojeće Metodologije, te stekli pravo da od svih kasnijih investitora koji će koristiti isti predmet STUM (članak 32. stavak 3 postojeće Metodologije).</p> <p>2. Metodologija bi trebala transparentno i nedvosmisleno odrediti način izračuna naknade za priključenje sa svim sastavnicama pa tako i metodologiju određivanja jediničnih cijena koje se koriste pri izračunu naknade.</p> <p>3. Metodologija treba omogućiti operatorima sustava da započete projekte i izradu EOTRP-ova završe za investitora prihvatljiv način, a da se maksimalno smanje rizici od osporavanja izračuna naknade za pojedini projekt.</p> <p>4. Metodologija bi trebala uvažiti teritorijalnu nejednolikost zastupljenost korisnika mreže kroz poseban mehanizam vrednovanja postojanja distributivnih i prijenosnih područja.</p> <p>5. Napuštanjem dubokog principa priključenja i uvođenjem hibridnog pristupa, Metodologija bi trebala omogućiti stupnjevan prijelaz na plitki model gdje je to tržišno opravdano.</p> <p>6. Metodologija treba uvažiti mogućnost smanjenja opterećenja investitora pri plaćanju troškova priključenja u onim situacijama gdje operator sustava koristi sredstva iz EU fondova i na taj način podizati konkurentnost prije svega proizvođača iz OIE i skladištenja električne energije.</p> <p>7. Metodologija bi trebala uvažiti sve veće zahtjeve za sigurnost opskrbe i mehanizam kontrole naknade poticati teritorijalno jednolik razvoj proizvodnje iz OIK.</p>		<p>(presuda poslovni broj: UsII-319/17-6 od 11. siječnja 2018., UsII-113/18-7 od 22. kolovoza 2018. i druge), a imajući u vidu prijelaznu odredbu navedenog općeg akta, Sud nalazi neosnovanim tužbeni prigovor da se radi o retroaktivnoj primjeni novog općeg akta. To što je prijelaznom odredbom reguliran dovršetak postupka koji su u tijeku, dakle na utječe se na materijalno-pravno dovršenu situaciju, jer stranke (ni tužitelj ni zainteresirana osoba) nisu stekle pravo prema odredbama ranijeg općeg akta, nego je o njihovom pravu/obvezi tek treba odlučiti...“). Slijedom navedenoga, treba imati u vidu postupak u kojem se o određenom pravu odnosno obvezi odlučuje i činjenici da li je neko pravo stečeno u tom postupku, a to je moguće utvrditi samo na temelju općih akata koji uređuju takve postupke odnosno u konkretnom slučaju na temelju kojih se uređuje donošenje odluke o zahtjevima za priključenje što u konkretnom slučaju nije materija Metodologije i HERA ga ne bi mogla propisati u svojim prijelaznim odredbama nego bi se isto moglo eventualno moglo uređiti aktima kojima se uređuje postupak rješavanja „...zahtjeva za priključenje ili za povećanje priključne snage“, a pri čemu se treba imati u vidu da li se, u slučaju da je potpisan ugovor o priključenju odnosno da je izdano energetske odobrenje u skladu s podzakonskim propisima odnosno općim aktima koji tu materiju uređuju radi o postupku koji je u tijeku ili se radi o zahtjevu koji je već na neki način riješen, a u kojem slučaju bi se radilo o retroaktivnoj primjeni koja je dopuštena samo na način i pod uvjetima kako to propisuje Ustav Republike Hrvatske pri čemu ne bi smjelo doći do nejednakom postupanju prema nekom od sudionika toga postupka.</p> <p>2. Članak 34. stavak 1. ZoE-a propisuje kako odluku o visini naknade za priključenje na mrežu/sustav i za povećanje priključne snage/kapaciteta donosi HERA na temelju zahtjeva za određivanje, odnosno promjenu visine naknade za priključenje na mrežu/sustav i za povećanje priključne snage/kapaciteta ili samostalno. Kako je ZoE-om i ZOTEE-om propisano, u prijedlogu Metodologije je predviđeno da HERA donosi odluku o iznosu jedinične naknade za priključenje na mrežu, na temelju obrazloženih prijedloga operatora prijenosnog sustava i operatora distribucijskog sustava ili samostalno. HERA će određivanjem jedinične cijene priključenja regulirati se koliki udio STUM-a će se financirati iz naknade za priključenje, a koliki udio će se financirati iz prihoda od tarifa. Investicije iz naknade za priključenje e ulaze u reguliranu osnovicu i nemaju utjecaj na tarife. Na ovaj način se troškovi STUM-a raspoređuju na</p>

Broj	Sudionik	Odredba	Komentar	Status odgovora	Odgovor
					<p>sve korisnike mreže koji plaćaju naknadu za korištenje mreže i, proporcionalno priključnoj snazi, na sve nove korisnike mreže koji se na mrežu priključuju odnosno povećavaju svoju priključnu snagu. U skladu s navedenim u članku 4. prijedloga Metodologije dodaje se stavak koji glasi: „U prijedlozima iz stavaka 2. i 3. ovoga članka operator distribucijskog sustava i operator prijenosnog sustava uzimaju u obzir da se investicije u dijelu koji se planira financirati iz bespovratno dodijeljenih sredstava, kao što su fondovi Europske unije, ne financiraju i iz naknade za priključenje odnosno naknade za povećanje priključne snage.“. Također se u prijedlogu Metodologije u članku 4. uvodi stavak koji glasi: „U prijedlogu iz stavka 3. ovoga članka operator prijenosnog sustava uzima u obzir da se investicije u vodove vrlo visokog napona smatraju investicijama od sustavnog značaja te se ne mogu u cijelosti financirati iz naknade za priključenje odnosno naknade za povećanje priključne snage.“</p> <p>3. Isti odgovor kao i u točki 1.</p> <p>4. U pogledu regionalnog razlikovanja jediničnih cijena ZOTEE u članku 12. stavku 7. propisuje kako su informacije o mogućnostima priključenja na prijenosnu mrežu odnosno distribucijsku mrežu javne i aktualiziraju se jedanput godišnje te javno objavljuju na mrežnim stranicama operatora sustava, u skladu s Uredbom i pravilima o priključenju. HOPS je navedene informacije objavio na poveznici Informacije o mogućnosti priključenja na prijenosnu mrežu 2022.pdf (hops.hr), a i HEP-ODS će takve informacije uskoro objaviti. Dakle, jedio operator ima mogućnost odrediti koji su mu dijelovi mreže zagašeni i hoće li ulagati u razvoj i pojačanje mreže ili će koristiti fleksibilnost. Nadalje, i Odluka o iznosu naknade za priključenje na elektroenergetsku mrežu i za povećanje priključne snage (Narodne novine, br. 52/06, dalje: Odluka) propisuje različite cijene za cijelo područje Republike Hrvatske osim područja Grada Zagreba (1.350 kn/kW) i za područje Grada Zagreba (1.700 kn/kW). Znači da se različite cijene mogu propisivati odlukom i da s time u ovom trenutku ne treba opterećivati prijedlog Metodologije. Također, članak 34. stavak 1. ZoE-a propisuje kako odluku o visini naknade za priključenje na mrežu/sustav i za povećanje priključne snage/kapaciteta donosi HERA na temelju zahtjeva za određivanje, odnosno promjenu visine naknade za priključenje na mrežu/sustav i za povećanje priključne snage/kapaciteta ili samostalno. Kako je ZoE-om i ZOTEE-om propisano, u prijedlogu Metodologije je</p>

Broj	Sudionik	Odredba	Komentar	Status odgovora	Odgovor
					<p>predviđeno da HERA donosi odluku o iznosu jedinične naknade za priključenje na mrežu, na temelju obrazloženih prijedloga operatora prijenosnog sustava i operatora distribucijskog sustava ili samostalno. Dakle, operatori sustava imaju mogućnost, na temelju svojih saznanja o kapacitetima mreže za prihvata proizvodnje i potencijalnim zagušenjima u ovisnosti o lokaciji u mreži, uz popratno obrazloženje, predložiti različite cijene u ovisnosti o stanju u mreži. U skladu s navedenim, u članku 4. prijedloga Metodologije uvodi se novi stavak koji glasi: „Jedinične cijene iz stavka 1. ovoga članka mogu biti različite u skladu regionalnim kapacitetima za priključenje na distribucijsku mrežu odnosno na prijenosnu mrežu.“.</p> <p>5. Iz odredbi ZOTEE-a, prema kojima je operator sustava dužan usklađivati svoje 10G planove s važećom strategijom prostornog razvoja i prostornim planovima, a stvaranje tehničkih uvjeta u mreži je obveza operatora sustava u skladu s 10G planovima, proizlazi kako je operator sustava dužan iz vlastitih sredstava financirati STUM, u skladu s prostorno planskim dokumentima. Međutim, u ZOTEE-u je propisano i da se priključci na mrežu i stvaranje tehničkih uvjeta u mreži financiraju iz naknade za priključenje. Dakle, istovremeno je propisano da se STUM financira i iz prihoda od tarife za prijenos odnosno distribuciju električne energije i iz naknade za priključenje. U skladu s odredbama ZOTEE-a, prijedlog nove Metodologije primjenjuje hibridni pristup priključenju na mrežu, prema kojem se troškovi STUM-a određuju proporcionalno priključnoj snazi odnosno množenjem iznosa priključne snage s jediničnom cijenom za priključenje. STUM sada više nije moguće pridonijeti konkretnom zahtjevu za priključenje/povećanje priključne snage. Iako se ovakvim pristupom gubi lokacijski signal, investitori imaju jasnu informaciju koliko će ih koštati priključenje na mrežu, što nije bio slučaj kod dosadašnjeg dubokog pristupa priključenju. Svi investitori su u istom položaju i solidarno snose troškove STUM-a.</p> <p>6. Primjedba se odnosi na obrazložene prijedloge operatora sustava koji će biti temelj za donošenje odluke o iznosu jedinične naknade za priključenje na mrežu, a ne na prijedlog Metodologije. U skladu s navedenim u članku 4. prijedloga Metodologije dodaje se koji glasi: „U prijedlozima iz stavaka 2. i 3. ovoga članka operator distribucijskog sustava i operator prijenosnog sustava uzimaju u obzir da se investicije u dijelu koji se planira financirati iz bespovratno dodijeljenih sredstava, kao što su fondovi Europske unije, ne financiraju i iz naknade za</p>

Broj	Sudionik	Odredba	Komentar	Status odgovora	Odgovor
					priključenje odnosno naknade za povećanje priključne snage.“ 7. Odgovor je isti kao i pod točkom 4
7.	HEP d.d.	Članak 3.	1. st. (3) navodi se „razvoj prijenosne odnosno distribucijske mreže“, preopćenito navedeno s obzirom da je već prije naveden STUM, brisati „razvoj“ ili preciznije opisati „razvoj“.	1. Ne prihvaća se	1. STUM se odnosi na stvaranje tehničkih uvjeta za priključenje novih korisnika mreže. U ZOTEE-u je u članku 72. definiran razvoj distribucijske mreže, a u članku 104. definiran razvoj prijenosne mreže
8.	HEP d.d.	Članak 4.	1. st. (1), redosljed navođenja operatora na kraju stavka uskladiti s redosljedom navođenja naponskih razina, tj. primijeniti kao što je primijenjeno za st.(2) pa st. (3) istog članka.	1. Prihvaća se	1. Članak 4. stavak 1. mijenja se i glasi: „Jediničnu cijenu za izgradnju priključka i stvaranje tehničkih uvjeta u mreži niskog napona (CNN), jediničnu cijenu za izgradnju priključka i stvaranje tehničkih uvjeta u mreži srednjeg napona (CSN), jediničnu cijenu stvaranja tehničkih uvjeta u mreži visokog i vrlo visokog napona (dalje: mreža visokog napona) kod priključenja na mrežu srednjeg napona (CSNVN) te jediničnu cijenu stvaranja tehničkih uvjeta u mreži visokog napona (CVN) određuje Agencija odlukom o iznosu jedinične naknade za priključenje na mrežu, na temelju obrazloženih prijedloga operatora distribucijskog sustava i operatora prijenosnog sustava ili samostalno.“
9.	HEP-ODS d.o.o.	Članak 4.	1. U naslovu iznad predmetnog članka treba ispravak da naslov glasi: "ODLUKA O IZNOSU JEDINIČNE ..." 2. U stavku 5. se duplicira tekst "ne donese".	1. Prihvaća se 2. Prihvaća se	1. Naslov iznad članka 4. mijenja se i glasi „ II. ODLUKA O IZNOSU JEDINIČNE NAKNADE ZA PRIKLJUČENJE NA MREŽU“ 2. Članak 4. stavak 5. mijenja se i glasi: „Ako se do 15. prosinca tekuće kalendarske godine, u skladu s odredbama stavka 1. do 4. ovoga članka, ne donese ne donese odluka o iznosu jedinične naknade za priključenje na mrežu za iduću kalendarsku godinu, primjenjuju se jedinične cijene iz važeće odluke o iznosu jedinične naknade za priključenje.“
10	HOPS d.o.o.	Članak 4.	1. U st.5. brisati ponovljene riječi „ne donese“.	1. Prihvaća se	1. Članak 4. stavak 5. mijenja se i glasi: „Ako se do 15. prosinca tekuće kalendarske godine, u skladu s odredbama stavka 1. do 4. ovoga članka, ne donese ne donese odluka o iznosu jedinične naknade za priključenje na mrežu za iduću kalendarsku godinu, primjenjuju se jedinične cijene iz važeće odluke o iznosu jedinične naknade za priključenje.“
11	MINGOR	Članak 4.	Jediničnu cijenu za izgradnju priključka i stvaranje tehničkih uvjeta u mreži niskog napona (CNN), jediničnu cijenu za izgradnju priključka i stvaranje tehničkih uvjeta u mreži srednjeg napona (CSN), jediničnu cijenu stvaranja tehničkih uvjeta u mreži visokog napona kod priključenja na mrežu srednjeg napona (CSNVN) te jediničnu cijenu stvaranja tehničkih uvjeta u mreži visokog napona (CVN) određuje Agencija odlukom o iznosu jedinične naknade za priključenje na mreže, na temelju obrazloženih prijedloga operatora prijenosnog sustava i operatora distribucijskog sustava ili samostalno.	1. Ne prihvaća se 2. Prihvaća se 3. Prihvaća se 4. Ne prihvaća se	1. Metodologija se primjenjuje za prijenosnu i distribucijsku mrežu. Cilj metodologije je da se propiše čim jednostavniji način određivanja naknade za priključenje. Uvođenje različite naknade za preuzimanje i predaju električne energije usložila bi postupak određivanja naknade. Troškovi pojačanja mreže jednaki su bez obzira radi li se o preuzimanju ili predaji električne energije u mrežu. Očita namjera prijedloga je da se jedinična naknada određuje na temelju postignutih cijena iz prošle godine, posebno za krajnje kupce (preuzimanje) i posebno za proizvođače

Broj	Sudionik	Odredba	Komentar	Status odgovora	Odgovor
			<ol style="list-style-type: none"> 1. Vezano uz odredbu čl.4. st.1. Prijedloga Metodologije, smatramo da jedinične cijene trebaju održavati tržišnu situaciju na dan određivanja naknade. Smatramo da bi, iz postojeće metodologije, trebalo zadržati određivanje jediničnih cijena po vrstama korisnika mreže (kupci ili proizvođači) prije svega radi uvažavanja posebnosti kupca koji ima značajno više nego proizvođača i nemaju isti utjecaj na mrežu što svakako u cilju daljnjeg razvoja, posebno distributivne, mreže treba uvažavati. 2. Isto tako, s obzirom na teritorijalnu neujednačenost iskaza interesa investitora u proizvodna postrojenja iz OIE, smatramo da bi kroz Metodologiju trebalo uvesti lokalizaciju naknade za priključenje prema distributivnim i prijenosnim područjima. 3. HERA treba propisati metodologiju izračuna jediničnih cijena koju bi operatori sustava koristili prilikom izračuna, a koja bi se temeljila na važećim EOTRP-ovima. 4. HERA bi u formule izračuna naknade trebala uzeti u obzir i korektivni koeficijent kojim bi se određivala naknada prema naponskim razinama, a u svjetlu prelaza sa dubokog na plitki način priključenja, naročito za proizvođače iz OIE kako bi mogli upravljati daljnjim razvojem elektroenergetskog tržišta sukladno novom ZOTEE-u. 		<p>(predaja). Važeća Metodologija propisuje da naknada za priključenje iznosi za krajnje kupce (smjer preuzimanja) minimalno 1.350 kn ili 1.700 kn (Grad Zagreb), a naknada za priključenje za proizvođače (smjer predaje) na temelju stvarnih troškova. Budući da su dosadašnji kapaciteti mreže za prihvata novih proizvođača bili relativno visoki, stvarni troškovi stvaranja tehničkih uvjeta u mreži (dalje: STUM) bili su niski. Kada bi se jedinična cijena određivala na temelju prijedloga, puno veći trošak plaćali bi krajnji kupci (smjer preuzimanja) od proizvođača (smjer predaje). Takvo načelo je nepravedno, pogotovo stoga što krajnji kupci za smjer preuzimanja iz mreže plaćaju naknadu za korištenje mreže, a proizvođači ne plaćaju. Čak i nakon uvođenja naknade za smjer predaje u mrežu, što je obveza u skladu sa ZOTEE-om, člankom 46. stavkom 16., ta naknada će za proizvođače s dozvolom biti do 0,5 €/MWh, dok je za krajnje kupce ta naknada prosječno 39€/MWh (prijenos i distribucija). Također treba imati u vidu i da su kapaciteti mreže sada iscrpljeni te da je za prihvata novih elektrana potrebno razvijati i pojačavati mrežu, a naročito prijenosnu. Dakle, nova proizvodnja uzrokuje potrebu za pojačanjem mreže. Ukratko, zbog načela jednostavnosti i pravednosti neće se određivati različita jedinična cijena za smjer predaje i za smjer preuzimanja. U pogledu postrojenja za skladištenje energije, u prijedlogu Metodologije je poštovana odredba ZOTEE-a iz članka 47. stavka 15. prema kojoj naknade za priključenje postrojenja za skladištenje energije na mrežu moraju biti utemeljene na stvarnim troškovima tehničkog priključenja na mrežu u smislu preuzimanja električne energije iz mreže, bez podlijevanja nerazmjernim administrativnim postupcima ili troškovima. U pogledu naponskih razina, prijedlog Metodologije predviđa različite jedinične cijene u ovisnosti o naponskoj razini.</p> <p>2. U pogledu regionalnog razlikovanja jediničnih cijena ZOTEE u članku 12. stavku 7. propisuje kako su informacije o mogućnostima priključenja na prijenosnu mrežu odnosno distribucijsku mrežu javne i aktualiziraju se jedanput godišnje te javno objavljuju na mrežnim stranicama operatora sustava, u skladu s Uredbom i pravilima o priključenju. HOPS je navedene informacije objavio na poveznici Informacije o mogućnosti priključenja na prijenosnu mrežu_2022.pdf (hops.hr), a i HEP-ODS će takve informacije uskoro objaviti. Dakle, jedio operator ima mogućnost odrediti koji su mu dijelovi mreže zagušeni i hoće li ulagati u razvoj i pojačanje mreže ili će koristiti fleksibilnost. Nadalje, i Odluka o iznosu naknade za</p>

Broj	Sudionik	Odredba	Komentar	Status odgovora	Odgovor
					<p>priključenje na elektroenergetsku mrežu i za povećanje priključne snage (Narodne novine, br. 52/06, dalje: Odluka) propisuje različite cijene za cijelo područje Republike Hrvatske osim područja Grada Zagreba (1.350 kn/kW) i za područje Grada Zagreba (1.700 kn/kW). Znači da se različite cijene mogu propisivati odlukom i da s time u ovom trenutku ne treba opterećivati prijedlog Metodologije. Također, članak 34. stavak 1. ZoE-a propisuje kako odluku o visini naknade za priključenje na mrežu/sustav i za povećanje priključne snage/kapaciteta donosi HERA na temelju zahtjeva za određivanje, odnosno promjenu visine naknade za priključenje na mrežu/sustav i za povećanje priključne snage/kapaciteta ili samostalno. Kako je ZoE-om i ZOTEE-om propisano, u prijedlogu Metodologije je predviđeno da HERA donosi odluku o iznosu jedinične naknade za priključenje na mrežu, na temelju obrazloženih prijedloga operatora prijenosnog sustava i operatora distribucijskog sustava ili samostalno. Dakle, operatori sustava imaju mogućnost, na temelju svojih saznanja o kapacitetima mreže za prihvrat proizvodnje i potencijalnim zagušenjima u ovisnosti o lokaciji u mreži, uz popratno obrazloženje, predložiti različite cijene u ovisnosti o stanju u mreži. U skladu s navedenim, u članku 4. prijedloga Metodologije uvodi se novi stavak koji glasi: „ Jedinične cijene iz stavka 1. ovoga članka mogu biti različite u skladu regionalnim kapacitetima za priključenje na distribucijsku mrežu odnosno na prijenosnu mrežu.“</p> <p>3. Članak 34. stavak 1. ZoE-a propisuje kako odluku o visini naknade za priključenje na mrežu/sustav i za povećanje priključne snage/kapaciteta donosi HERA na temelju zahtjeva za određivanje, odnosno promjenu visine naknade za priključenje na mrežu/sustav i za povećanje priključne snage/kapaciteta ili samostalno. Kako je ZoE-om i ZOTEE-om propisano, u prijedlogu Metodologije je predviđeno da HERA donosi odluku o iznosu jedinične naknade za priključenje na mrežu, na temelju obrazloženih prijedloga operatora prijenosnog sustava i operatora distribucijskog sustava ili samostalno. HERA će određivanjem jedinične cijene priključenja regulirati se koliki udio STUM-a će se financirati iz naknade za priključenje, a koliki udio će se financirati iz prihoda od tarifa. Investicije iz naknade za priključenje e ulaze u reguliranu osnovicu i nemaju utjecaj na tarife. Na ovaj način se troškovi STUM-a raspoređuju na sve korisnike mreže koji plaćaju naknadu za korištenje mreže i, proporcionalno priključnoj snazi, na sve nove korisnike mreže koji se na mrežu priključuju odnosno</p>

Broj	Sudionik	Odredba	Komentar	Status odgovora	Odgovor
					<p>povećavaju svoju priključnu snagu. U skladu s navedenim u članku 4. prijedloga Metodologije dodaje se stavak koji glasi: „U prijedlozima iz stavaka 2. i 3. ovoga članka operator distribucijskog sustava i operator prijenosnog sustava uzimaju u obzir da se investicije u dijelu koji se planira financirati iz bespovratno dodijeljenih sredstava, kao što su fondovi Europske unije, ne financiraju i iz naknade za priključenje odnosno naknade za povećanje priključne snage.“. Također se u prijedlogu Metodologije u članku 4. uvodi stavak koji glasi: „U prijedlogu iz stavka 3. ovoga članka operator prijenosnog sustava uzima u obzir da se investicije u vodove vrlo visokog napona smatraju investicijama od sustavnog značaja te se ne mogu u cijelosti financirati iz naknade za priključenje odnosno naknade za povećanje priključne snage.“ Prijedlog Metodologije omogućuje da se troškovi STUM-a rasporede na sve korisnike mreže koji plaćaju naknadu za korištenje mreže i proporcionalno priključnoj snazi na sve nove korisnike koji se priključuju na mrežu. ZOTEEu propisuje da se STUM financira i iz prihoda od tarife za prijenos odnosno distribuciju električne energije i iz naknade za priključenje. Dakle, ZOTEE ne propisuje pritki pristup, već ostavlja mogućnost da se dio STUM-a pokrije iz naknade za priključenje, a dio iz tarife.</p> <p>4. Kao što je već objašnjeno, Metodologija uvažava hibridni pristup za određivanje naknade za priključenje. Osim toga, jedna od prednosti Metodologija je njezina jednostavna primjena. Stoga u ovome trenutku Agencija smatra da nema potrebe za uvođenje korektivnog koeficijenta za naponske razine.</p>
12	HEP d.d.	Članak 5.	<ol style="list-style-type: none"> 1. St. (1) kod 4. i 5. navoda pisati „izvođenja građevinskih radova za priključak“, „izvođenja elektromontažnih radova za priključak“. 2. Umjesto „potrebna ispitivanja“ pisati potrebna ispitivanja funkcionalnosti priključka i ispunjenosti tehničkih uvjeta u mreži“. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prihvaća se 2. Prihvaća se 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Članak 5. stavak 1. podstavci 4. i 5. prijedloga Metodologije mijenjaju se i glase: „- nabavu potrebnog materijala i opreme te izvođenje građevinskih radova za priključak, - nabavu potrebnog materijala i opreme te izvođenje elektromontažnih radova za priključak,“ 2. Članak 5. stavak 1. podstavak 7.. prijedloga Metodologije mijenja se i glasi: „-potrebna ispitivanja funkcionalnosti priključka i ispunjenosti tehničkih uvjeta u mreži“
13	Anonimno	Članak 5.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Člankom 5. je propisano kako izgradnja priključka ili promjena na priključku između ostalog obuhvaća: – nabavu potrebnog materijala i opreme te izvođenje građevinskih radova, – nabavu potrebnog materijala i opreme te izvođenje elektromontažnih radova. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prihvaća se 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Članak 5. stavak 1. podstavci 4. i 5. prijedloga Metodologije mijenjaju se i glase: „- nabavu potrebnog materijala i opreme te izvođenje građevinskih radova za priključak, - nabavu potrebnog materijala i opreme te izvođenje elektromontažnih radova za priključak,“

Broj	Sudionik	Odredba	Komentar	Status odgovora	Odgovor
			2. Molimo za pojašnjenje koje materijale i opremu obuhvaća navedeno (veza komentar na članak 6.).		
14	Anonimno	Članak 6.	<p>1. Stavkom 5. članka 6. je propisano da ako se EOTRP-om utvrdi potreba za ugradnjom opreme, uređaja ili postrojenja za zaštitu od povratnog utjecaja na mrežu ili druge posebne opreme, uređaja ili postrojenja, a koja nije ili ne može biti sastavni dio postrojenja korisnika mreže, nego je sastavni dio mreže, podnositelj zahtjeva za priključenje ili promjene na priključku plaća stvarne troškove ugradnje takve opreme i oni nisu sastavni dio naknade za priključenje.</p> <p>2. U popratnom dokumentu uz savjetovanje sa zainteresiranom javnošću je navedeno kako će, ovim prijedlogom metodologije, investitori imati jasnu informaciju koliko će ih koštati priključenje na mrežu. S obzirom kako stavkom 5. nije jasno propisano koja oprema, uređaji i postrojenja nisu sastavni dio naknade za priključenje, investitori ne mogu jasno odrediti troškove priključenja na mrežu.</p> <p>3. Slijedom navedenog, molimo za pojašnjenje koja konkretno oprema, uređaji i postrojenja nisu sastavni dio naknade za priključenje.</p>	1. Prihvaća se	1. U prijedlogu Metodologije briše se članak 6. stavak 5.
15	ENCRO d.o.o.	Članak 6.	<p>stavak 4.</p> <p>1. U čl. 7. navedene su formule za izračun naknade za priključenje na mrežu, a koje formule se razlikuju ovisno o naponskoj razini na kojoj se realizira priključenje, a prema kojima se samo kod priključenja na mrežu visokog napona prilikom izračuna naknade za priključenje u obzir uzimaju stvarni troškovi izgradnje priključka. Bez obzira da li se pri izračunu naknade za priključenje koriste (barem u dijelu) iznosi stvarnih troškova izgradnje priključka, valja napomenuti da se sukladno čl. 3. st. 4. sredstva prikupljena od naknade za priključenje odnosno naknade za povećanje priključne snage na postojećem priključku koriste za izgradnju priključka čl. 5. st. 1. je navedeno što sve obuhvaća izgradnju priključka. U čl. 6. st. 1. navodi se da trošak izgradnje priključka ili promjene na priključku obuhvaća troškove izgradnje priključka u skladu s čl. 5. Uzimajući u obzir citirane odredbe, smatramo da je odredba članka 6. st. 4. u suprotnosti s prethodno citiranim odredbama. Naime, u predmetnoj odredbi navedeno je da trošak stjecanja prava vlasništva ili prava građenja i/ili prava služnosti, kao i druge naknade vezane uz rješavanje imovinsko pravnih odnosa radi izgradnje priključka ili</p>	<p>1. Prihvaća se</p> <p>2. Prihvaća se</p>	<p>2. U prijedlogu Metodologije briše se članak 6. stavak 4.</p> <p>3. U prijedlogu Metodologije briše se članak 6. stavak 5.</p>

Broj	Sudionik	Odredba	Komentar	Status odgovora	Odgovor
			<p>promjene na priključku nisu sastavni dio naknade za priključenje, te da ih plaća podnositelj zahtjeva za priključenje ili promjene na priključku. Navedeno je u suprotnosti s odredbom članka 5. st. 1. (u kojoj je izričito navedeno da je stjecanje prava vlasništva ili prava građenja i/ili prava služnosti za korištenje priključka obuhvaćeno izgradnjom priključka) u vezi s odredbom čl. 3. st. 4. (u kojoj je navedeno da se naknada za priključenje koristi za izgradnju priključka).</p> <p>2. stavak 5. Sukladno čl. 3. st. 4. sredstva prikupljena od naknade za priključenje odnosno naknade za povećanje priključne snage na postojećem priključku koriste se za stvaranje tehničkih uvjeta u prijenosnoj odnosno distribucijskoj mreži. U odredbi čl. 6. st. 5. se navodi da se u slučaju ako se EOTRP-om utvrdi potreba za ugradnjom opreme, uređaja ili postrojenja za zaštitu od povratnog utjecaja na mrežu ili druge posebne opreme, uređaja ili postrojenja, a koja nije ili ne može biti sastavni dio postrojenja korisnika mreže, nego je sastavni dio mreže, podnositelj zahtjeva za priključenje ili promjene na priključku plaća stvarne troškove ugradnje takve opreme i oni nisu sastavni dio naknade za priključenje. Citirana odredba je u suprotnosti s odredbom čl. 3. st. 4. (u kojoj je navedeno da se naknada za priključenje koristi i za stvaranje tehničkih uvjeta u mreži)</p>		
16	Obnovljivi izvori energije Hrvatske	Članak 6.	<ul style="list-style-type: none"> Radi transparentnosti izračuna naknade priključenja, a pozivajući se na čl. 5. stajališta smo da stavak 5. ovog članka treba izbrisati jer nije jasno definirao koju drugu opremu, uređaje ili postrojenja se neće financirati kroz naknadu za priključenje. <p>(5) Ako se EOTRP-om utvrdi potreba za ugradnjom opreme, uređaja ili postrojenja za zaštitu od povratnog utjecaja na mrežu ili druge posebne opreme, uređaja ili postrojenja, a koja nije ili ne može biti sastavni dio postrojenja korisnika mreže, nego je sastavni dio mreže, podnositelj zahtjeva za priključenje ili promjene na priključku plaća stvarne troškove ugradnje takve opreme i oni nisu sastavni dio naknade za priključenje</p>	1. Prihvaća se	U prijedlogu Metodologije briše se članak 6. stavak 5.
17	MINGOR	Članak 6.	1. Smatramo da bi u ovom članku trebalo definirati da troškovi koji ulaze u obračun jediničnih cijena za složene priključke moraju proizlaziti iz, operatora sustava, revidiranih EOTRP-ova kao zbroj svih pretpostavljenih troškova podnositelja	1. Ne prihvaća se	1. Odredbe članka 6. prijedloga Metodologije nisu vezane uz jedinične cijene, već propisuju određivanje stvarnih troškova izgradnje priključka.

Broj	Sudionik	Odredba	Komentar	Status odgovora	Odgovor
			zahtjeva za priključenje, a koji imaju energetske odobrenje ili važeći ugovor o priključenju.		
18	HEP d.d.	Članak 7.	1. Definirati „navedenu novu priključnu snagu“ ili pisati samo „priključna snaga“ novog priključka odnosno razlika nove i postojeće priključne snage za predmetni priključak.	1. Prihvaća se	1. Članak 7. stavak 1. prijedloga Metodologije mijenja se i glasi: „P12 – nova priključna snaga u smjeru preuzimanja iz mrežu (kW) i P22 – nova priključna snaga u smjeru predaje u mrežu (kW).“
19	Obnovljivi izvori energije Hrvatske	Članak 8.	1. Uvažavajući da Metodologija treba definirati način izračuna koeficijenta koji čine sastavnicu naknade predložemo sljedeći izričaj: Članak 8. (1) Naknada za priključenje na mrežu niskog napona određuje se iz formule: $N = \max (P12 * CNNK , P22 * CNNP)$ gdje je: CNNK – jedinična cijena za izgradnju priključka i stvaranje tehničkih uvjeta u mreži niskog napona za kupca (u smjeru preuzimanja iz mreže). (kn/kW) CNNP – jedinična cijena za izgradnju priključka i stvaranje tehničkih uvjeta u mreži niskog napona za proizvođača (u smjeru predaje u mrežu) (kn/kW). (2) Jedinična cijena za izgradnju priključka i stvaranje tehničkih uvjeta u mreži niskog napona iz stavka 1. ovoga članka određuje se iz formule: $CNNK = \max (CNNK-1, NNKK * \sum TNNK / \sum P12)$ i $CNNP = \max (CNNP-1, NNKP * \sum TNNP / \sum P22)$ gdje je: CNNK-1 - jedinična cijena za izgradnju priključka i stvaranje tehničkih uvjeta u mreži niskog napona za kupca (u smjeru preuzimanja iz mreže) iz prethodnog obračunskog perioda (kn/kW). CNNP-1 - jedinična cijena za izgradnju priključka i stvaranje tehničkih uvjeta u mreži niskog napona za	1. Ne prihvaća se	1. Metodologija se primjenjuje za prijenosnu i distribucijsku mrežu. Cilj metodologije je da se propiše čim jednostavniji način određivanja naknade za priključenje. Uvođenje različite naknade za preuzimanje i predaju električne energije usložila bi postupak određivanja naknade. Troškovi pojačanja mreže jednaki su bez obzira radi li se o preuzimanju ili predaji električne energije u mrežu. Očita namjera prijedloga je da se jedinična naknada određuje na temelju postignutih cijena iz prošle godine, posebno za krajnje kupce (preuzimanje) i posebno za proizvođače (predaja). Važeća Metodologija propisuje da naknada za priključenje iznosi za krajnje kupce (smjer preuzimanja) minimalno 1.350 kn ili 1.700 kn (Grad Zagreb), a naknada za priključenje za proizvođače (smjer predaje) na temelju stvarnih troškova. Budući da su dosadašnji kapaciteti mreže za prihvatanje novih proizvođača bili relativno visoki, stvarni troškovi stvaranja tehničkih uvjeta u mreži (dalje: STUM) bili su niski. Kada bi se jedinična cijena određivala na temelju prijedloga, puno veći trošak plaćali bi krajnji kupci (smjer preuzimanja) od proizvođača (smjer predaje). Takvo načelo je nepravedno, pogotovo stoga što krajnji kupci za smjer preuzimanja iz mreže plaćaju naknadu za korištenje mreže, a proizvođači ne plaćaju. Čak i nakon uvođenja naknade za smjer predaje u mrežu, što je obveza u skladu sa ZOTEE-om, člankom 46. stavkom 16., ta naknada će za proizvođače s dozvolom biti do 0,5 €/MWh, dok je za krajnje kupce ta naknada prosječno 39€/MWh (prijenos i distribucija). Također treba imati u vidu i da su kapaciteti mreže sada iscrpljeni te da je za prihvatanje novih elektrana potrebno razvijati i pojačavati mrežu, a naročito prijenosnu. Dakle, nova proizvodnja uzrokuje potrebu za pojačanjem mreže. Ukratko, zbog načela jednostavnosti i pravednosti neće se određivati različita jedinična cijena za smjer predaje i za smjer preuzimanja.

Broj	Sudionik	Odredba	Komentar	Status odgovora	Odgovor
			<p>proizvođača (u smjeru predaje u mreže) iz prethodnog obračunskog perioda (kn/kW).</p> <p>ΣTNNK ΣTNNP - zbroj procijenjenih stvarnih troškova za izgradnju priključka i stvaranje tehničkih uvjeta u mreži niskog napona u obračunskom periodu za kupce/proizvođače (kn/kW) koju određuje operator sustava.</p> <p>ΣP12 ΣP22 - zbroj priključnih snaga razmatranih korisnika mreže kupaca/proizvođača.</p> <p>obračunski period traje godinu dana od 30.09. prethodne godine do 30.09. tekuće godine u kojoj se računa naknada za priključenje za sljedeću godinu</p> <p>prethodni obračunski period završava 30.09. u godini koja prethodi obračunskom periodu tekuće godine u kojoj se računa naknada za priključenje za sljedeću godinu</p> <p>NNKK i NNKP - Korektivni koeficijent koji određuje Agencija, kojim se određuje udio u ukupnom trošku izgradnje priključka i stvaranje tehničkih uvjeta u mreži koji plaća korisnik mreže i može biti maksimalno 1.</p>		
20	MINGOR	Članak 8.	1. Pri izračunima formule definirati tako da održavaju primjedbe iznesene u čl.4. i čl. 6.	1. Ne prihvaća se	1. Pogledati odgovore MINGOR-u za članke 4. i 6. prijedloga Metodologije
21	HOPS d.o.o.	Članak 9.	1. Ispraviti numeraciju stavaka.	1. Prihvaća se.	1. Numeracija stavaka je ispravljena u Prijedlogu Metodologije.
22	Obnovljivi izvori energije Hrvatske	Članak 9.	<p>1. Uvažavajući da Metodologija treba definirati način izračuna koeficijenata koji čine sastavnicu naknade predložimo sljedeći izričaj: Članak 9.</p> <p>(1) Naknada za priključenje na mrežu srednjeg napona određuje se iz formule: $N = NSN + NSNVN,$ gdje je: NSN – naknada za priključak i stvaranje tehničkih uvjeta u mreži srednjeg napona (kn) i NSNVN – naknada za stvaranje tehničkih uvjeta u mreži visokog napona kod priključenja na mrežu srednjeg napona (kn).</p> <p>(2) Naknada za priključak i stvaranje tehničkih uvjeta u mreži srednjeg napona kod priključenja na mrežu srednjeg</p>	1. Ne prihvaća se	1. Pogledati odgovor Obnovljivim izvorima energije Hrvatske za članak 8. prijedloga Metodologije

Broj	Sudionik	Odredba	Komentar	Status odgovora	Odgovor
			<p>napona iz stavka 1. ovoga članka koja se plaća operatoru distribucijskog sustava određuje se iz formule:</p> $NSN = \max (P12 *CSNK , P22 *CSNP)$ <p>gdje je:</p> <p>CSNK – jedinična cijena za izgradnju priključka i stvaranje tehničkih uvjeta u mreži srednjeg napona za kupca (u smjeru preuzimanja iz mreže) (kn/kW).</p> <p>CSNP – jedinična cijena za izgradnju priključka i stvaranje tehničkih uvjeta u mreži srednjeg napona za proizvođača (u smjeru predaje u mreže) (kn/kW).</p> <p>(3) Jedinična cijena za izgradnju priključka i stvaranje tehničkih uvjeta u mreži srednjeg napona iz stavka 2. ovoga članka određuje se iz formule:</p> $CSNK = \max (CSNK-1, SNRK * SNKK * \frac{\sum TSNK}{\sum P12})$ <p>i</p> $CSNP = \max (CSNP-1, SNRP * SNKP * \frac{\sum TSNK}{\sum P22})$ <p>gdje je:</p> <p>CSNK-1 - jedinična cijena za izgradnju priključka i stvaranje tehničkih uvjeta u mreži srednjeg napona za kupca (u smjeru preuzimanja iz mreže) iz prethodnog obračunskog perioda (kn/kW).</p> <p>CSNP-1 - jedinična cijena za izgradnju priključka i stvaranje tehničkih uvjeta u mreži srednjeg napona za proizvođača (u smjeru predaje u mrežu) iz prethodnog obračunskog perioda.</p> <p>$\sum TSNK$ i $\sum TSNP$ - zbroj procijenjenih stvarnih troškova izgradnje priključaka i stvaranje tehničkih uvjeta u mreži srednjeg napona u obračunskom periodu za kupce / proizvođače (kn/kW) koju određuje operator sustava na osnovu revidiranih EOTRP-ova.</p> <p>$\sum P12$ i $\sum P22$ - zbroj priključnih snaga razmatranih korisnika mreže (kupaca i proizvođača).</p> <p>obračunski period traje godinu dana od 30.09. prethodne godine do 30.09. tekuće godine u kojoj se računa naknada za priključenje za sljedeću godinu</p>		

Broj	Sudionik	Odredba	Komentar	Status odgovora	Odgovor
			<p>prethodni obračunski period završava 30.09. u godini koja prethodi obračunskom periodu tekuće godine u kojoj se računa naknada za priključenje za sljedeću godinu.</p> <p>SNKK i SNKP - Korektivni koeficijent za srednji napon koji određuje Agencija, a kojim se određuje udio u ukupnom trošku priključenja i stvaranja uvjeta u mreži, a plaća korisnik mreže (kupac ili proizvođač) i može iznositi maksimalno 1.</p> <p>SNRK i SNRP- Korektivni koeficijent za srednji napon koji određuje Agencija i omogućava uvažavanje regionalne komponente prema distributivnim područjima i može iznositi maksimalno 1.</p> <p>(4) Naknada za stvaranje tehničkih uvjeta u mreži visokog napona kod priključenja na mrežu srednjeg napona iz stavka 1. ovoga članka koja se plaća operatoru prijenosnog sustava određuje se iz formule:</p> $N = \max (P12 *CSNVNK , P22 *CSNVNP)$ <p>gdje je: CSNVNK – jedinična cijena stvaranja tehničkih uvjeta u mreži visokog napona kod priključenja na mrežu srednjeg napona za kupca (u smjeru preuzimanja iz mreže) (kn/kW). CSNVNP – jedinična cijena stvaranja tehničkih uvjeta u mreži visokog napona kod priključenja na mrežu srednjeg napona za proizvođača (u smjeru predaje u mrežu) (kn/kW).</p> <p>(5) Jedinična cijena za stvaranje tehničkih uvjeta u mreži visokog napona iz stavka 4. ovoga članka određuje se iz formule:</p> $CSNVNK = \max (CSNVNK-1, SNVNRK *SNVNKK * \sum TSNVNK / \sum P12)$ <p>i</p> $CSNVNP = \max (CSNVNP-1, SNVNRP *SNVNKP * \sum TSNVNK / \sum P22)$ <p>gdje je:</p>		

Broj	Sudionik	Odredba	Komentar	Status odgovora	Odgovor
			<p>CSNVNK-1 - jedinična cijena za stvaranje tehničkih uvjeta u mreži visokog napona za kupca na SN (u smjeru preuzimanja iz mreže) iz prethodnog obračunskog perioda (kn/kW).</p> <p>CSNVNP-1 - jedinična cijena za stvaranje tehničkih uvjeta u mreži visokog napona za proizvođača na SN (u smjeru predaje u mrežu) iz prethodnog obračunskog perioda (kn/kW).</p> <p>\sumTSNVNK i \sumTSNVNP - zbroj procijenjenih troškova stvaranja tehničkih uvjeta u mreži visokog napona u obračunskom periodu za kupce / proizvođače na SN (kn/kW) koju određuje operator sustava na osnovu revidiranih EOTRP-ova.</p> <p>\sumP12 i \sumP22 - zbroj priključnih snaga razmatranih korisnika mreže (kupaca i proizvođača).</p> <p>obračunski period traje godinu dana od 30.09. prethodne godine do 30.09. tekuće godine u kojoj se računa naknada za priključenje za sljedeću godinu</p> <p>prethodni obračunski period završava 30.09. u godini koja prethodi obračunskom periodu tekuće godine u kojoj se računa naknada za priključenje za sljedeću godinu</p> <p>SNVNKK i SNVNKP - Korektivni koeficijent za srednji napon koji određuje Agencija, a kojim se određuje udio u ukupnom trošku stvaranja uvjeta u VN mreži, a plaća korisnik mreže (kupac ili proizvođač) i može iznositi maksimalno 1.</p> <p>SNVNRK i SNVNRP- Korektivni koeficijent za srednji napon koji određuje Agencija i omogućava uvažavanje regionalne komponente VN prema prijenosnim područjima i može iznositi maksimalno 1.</p>		
23	MINGOR	Članak 9.	1. Pri izračunima formule definirati tako da održavaju primjedbe iznesene u čl. 4. i čl. 6.	1. Ne prihvaća se	1. Pogledati odgovore MINGOR-u za članke 4. i 6. prijedloga Metodologije
24	Obnovljivi izvori energije Hrvatske	Članak 10.	<p>1. Članak 10.</p> <p>(1) Naknada za priključenje na mrežu visokog napona određuje se iz formule:</p> <p>$N = TPRVN + \max (P12 *CVNK , P22 *CVNP)$</p>	1. Ne prihvaća se	1. Pogledati odgovor Obnovljivim izvorima energije Hrvatske za članak 8. prijedloga Metodologije

Broj	Sudionik	Odredba	Komentar	Status odgovora	Odgovor
			<p>gdje je:</p> <p>TPRVN – stvarni trošak izgradnje priključka na viskom naponu (kn)</p> <p>CVNK – jedinična cijena stvaranja tehničkih uvjeta u mreži visokog napona za kupca (u smjeru preuzimanja iz mreže) (kn/kW)</p> <p>i</p> <p>CVNP – jedinična cijena stvaranja tehničkih uvjeta u mreži visokog napona za proizvođača (u smjeru predaje u mrežu) (kn/kW)</p> <p>(2) Jedinična cijena za stvaranje tehničkih uvjeta u mreži visokog napona iz stavka 1. ovoga članka određuje se iz formule:</p> $CVNK = \max(CVNK-1, VNRK * VNKK * \frac{\sum TVNK}{\sum P12})$ <p>i</p> $CVNP = \max(CVNP-1, VNRP * VNKP * \frac{\sum TVNP}{\sum P22})$ <p>gdje je:</p> <p>CVNK-1 - jedinična cijena za stvaranje tehničkih uvjeta u mreži visokog napona za kupca (u smjeru preuzimanja iz mreže) iz prethodnog obračunskog perioda (kn/kW).</p> <p>CVNP-1 - jedinična cijena za stvaranje tehničkih uvjeta u mreži visokog napona za proizvođača (u smjeru predaje u mrežu) iz prethodnog obračunskog perioda (kn/kW).</p> <p>$\sum TVNK$ i $\sum TVNP$ - zbroj procijenjenih troškova stvaranja tehničkih uvjeta u mreži visokog napona u obračunskom periodu za kupce / proizvođače (kn/kW) koju određuje operator sustava na osnovu revidiranih EOTRP-ova.</p> <p>$\sum P12$ i $\sum P22$ - zbroj priključnih snaga razmatranih korisnika mreže (kupaca i proizvođača).</p> <p>obračunski period traje godinu dana od 30.09. prethodne godine do 30.09. tekuće godine u kojoj se računa naknada za priključenje za sljedeću godinu</p>		

Broj	Sudionik	Odredba	Komentar	Status odgovora	Odgovor
			<p>prethodni obračunski period završava 30.09 u godini koja prethodi obračunskom periodu tekuće godine u kojoj se računa naknada za priključenje za sljedeću godinu</p> <p>VNKK i VNKP - Korektivni koeficijent za visoki napon koji određuje Agencija, a kojim se određuje udio u ukupnom trošku stvaranja uvjeta u mreži, a plaća korisnik mreže (kupac ili proizvođač) i može iznositi maksimalno 1.</p> <p>VNRK i VNRP- Korektivni koeficijent za visoki napon koji određuje Agencija i omogućava uvažavanje regionalne komponente VN prema prijenosnim područjima i može iznositi maksimalno 1.</p>		
25	MINGOR	Članak 10.	1. Pri izračunima formule definirati tako da održavaju primjedbe iznesene u čl.4. i čl. 6.	1. Ne prihvaća se	1. Pogledati odgovore MINGOR-u za članke 4. i 6. prijedloga Metodologije
26	HEP d.d.	Članak 11.	1. Predlažemo da se pored navedenih „postrojenja za skladištenje energije“ dodaju reverzibilna postrojenja hidroelektrana te VN elektro bojleri za centralne toplinske sustave (CTS) s obzirom da isti doprinose povećanju udjela OIE u sustavu, učinkovitijem upravljanju i regulaciji pogona EES-a te doprinose smanjenju rasterećenja u mreži kod pojave zagušenja.	1. Ne prihvaća se	1. Zakon o tržištu električne energije („Narodne novine“, broj 111/21, dalje: ZOTEE) u članku 48. stavku 1. propisuje kako se električna energija može skladištiti u postrojenju u kojem se električna energija pohranjuje pretvorbom u neki drugi oblik energije, a podrazumijeva reverzibilne elektrane, crpne elektrane, električne kotlove sa spremnikom, toplinske pumpe, baterijske spremnike elektrolizatore sa spremnikom vodika i ostale uređaje u koje se električna energija može pohraniti, u nekom obliku, te kasnije predati u prijenosnu ili distribucijsku mrežu. Dakle, u smislu ZOTEE-a, skladištenje energije podrazumijeva pohranu električne energije i vraćanje električne energije u mrežu. Naknade za priključenje postrojenja za skladištenje energije na mrežu moraju biti utemeljene na stvarnim troškovima tehničkog priključenja na mrežu u smislu preuzimanja električne energije iz mreže, bez podlijevanja nerazmjernim administrativnim postupcima ili troškovima. Navedeno je uzeto u obzir u odredbama članaka 11. i 17.
27	HEP d.d.	Članak 12.	<p>1. st. (1) dodati novu točku, 6.točku: postrojenje za skladištenje energije na instalaciju korisnika mreže</p> <p>2. st. (2) Nedovoljno precizno napisano jer se spominje naknada za „promjenu na postojećem priključku“ i „određuje se u skladu s novom naponskom razinom“, tj. naponske razina može biti načelna (NN, SN, VN razina) kao i po standardnim naponskim razina u RH (0,4, 10, 20, 35, 110, 220, 400 kV), pa treba revidirati tekst ovog članka.</p>	<p>1. Prihvaća se</p> <p>2. Prihvaća se</p>	<p>1. Članak 12. stavak 1. podstavak 3. prijedloga Metodologije mijenja se i glasi : „-priključenje proizvodnog postrojenja i/ili postrojenja za skladištenje energije na instalaciju korisnika mreže;“</p> <p>2. Članak 12. stavak 1. prijedloga Metodologije mijenja se i glasi: „U slučaju zahtjeva za povećanje priključne snage na postojećem priključku i promjenu na postojećem priključku iz stavka 1. podstavka 4. ovoga članka, naknada za povećanje priključne snage na postojećem priključku određuje se u skladu s novom naponskim razinom (niski napon, srednji napon odnosno visoki napon).“</p>

Broj	Sudionik	Odredba	Komentar	Status odgovora	Odgovor
28	HEP-ODS d.o.o.	Članak 12.	1. U stavku 1. potrebno je dodati i točku za razdvajanje obračunskih mjernih mjesta. Napomena: kod razdvajanja OMM moguće je zatražiti i povećanje priključne snage na jednom ili više OMM.	1. Prihvaća se	1. U članku 12. stavku.1 prijedloga Metodologije dodaje se podstavak koji glasi: „ razdvajanje obračunskog mjernog mjesta,“
29	HEP d.d.	Članak 13.	1. Predmetna formula se može pojednostaviti odnosno brisati „0“ jer kod povećanja vrijednost razlike snage novog i starog je uvijek veća od nule (0). Konceptualno predviđen je izračun samo za „povećanje priključne snage“, odnosno dodatnog terećenja priključka neovisno o smjeru struje, „preuzimanje iz mreže ili predaja u mrežu“.	1. Prihvaća se	1. Formula u članku 13. prijedloga metodologije mijenja se i glasi: $\Delta P = \max(P_{12}, P_{22}) - \max(P_{11}, P_{21})$
30	HEP-ODS d.o.o.	Članak 13.	1. Stavak 5.: Prema aktualnom prijedlogu nove Uredbe o izdavanju energetske suglasnosti i utvrđivanju uvjeta i rokova priključenja na elektroenergetsku mrežu, ovaj proces proširuje se za sve krajnje kupce s priključnom snagom do uključivo 50 kW te se stvarni trošak promjene na priključku određuje prema cjeniku nestandardnih usluga operatora sustava. Ako se Uredba donosi prije Metodologije potrebno je preformulirati predmetni stavak. U suprotnom će trebati donijeti izmjenu Metodologije, ubrzo nakon inicijalne objave.	1. Prihvaća se	1. Predmetni stavak prijedloga Metodologije se briše
31	HOPS d.o.o.	Članak 13.	1. Ispraviti numeraciju stavaka.	1. Prihvaća se	1. U članku 13. prijedloga Metodologije ispravljena je numeracija stavka
32	Anonimno	Članak 13.	1. Članak 13. započinje sa stavkom 3., potrebna je nomotehnička izmjena. 2. Prilikom definiranja formula za izračun naknade za povećanje priključne snage na postojećem priključku nedostaje objašnjenje elemenata P12 i P22. Molimo za pojašnjenje navedenih elemenata formule.	1. Prihvaća se 1. Ne prihvaća se	1. U članku 13. prijedloga Metodologije ispravljena je numeracija stavka 2. U članku 13. prijedloga Metodologije već je naveden opis varijabli u formuli: „ gdje je: P11 – postojeća priključna snaga u smjeru preuzimanja iz mreže (kW) i P21 – postojeća priključna snaga u smjeru predaje u mrežu (kW).“
33	MINGOR	Članak 13.	1. Pri izračunima formule definirati tako da održavaju primjedbe iznesene u čl.4. i čl. 6.	1. Ne prihvaća se	1. Pogledati odgovore MINGOR-u za članke 4. i 6. prijedloga Metodologije
34	HEP d.d.	Članak 14.	1. st (5) brisati „iz kategorije kućanstvo“ radi se na metodologiji za pojednostavljenje i unapređenje troškova priključenja neovisno o kategoriji korisnika mreže, odnosno proizvodno postrojenje može na svoje instalacije priključiti i korisnik mreže iz kategorije poduzetništvo, predlažemo da se ne radi diskriminacija kod priključenja među korisnicima mreže.	2. Prihvaća se	1. Predmetni stavak prijedloga Metodologije se briše
35	HOPS d.o.o.	Članak 14.	1. Ispraviti numeraciju stavaka.	1. Prihvaća se	1. Numeracija stavaka je ispravljena
36	Anonimno	Članak 14.	1. Članak 14. započinje sa stavkom 4., potrebna je nomotehnička izmjena.	1. Prihvaća se	1. Numeracija stavaka je ispravljena

Broj	Sudionik	Odredba	Komentar	Status odgovora	Odgovor
37	MINGOR	Članak 14.	1. Pri izračunima formule definirati tako da održavaju primjedbe iznesene u čl.4. i čl. 6.	1. Ne prihvaća se	1. Pogledati odgovore MINGOR-u za članke 4. i 6. prijedloga Metodologije
38	HEP d.d.	Članak 15.	1. Iza st. (3) dodati st. (4) istovjetan st. (5) za članka 14., zadržati jednakost pristupa priključenju prema svim korisnicima mreže.	1. Ne prihvaća se	1. Vidjeti odgovor br. 34.
39	MINGOR	Članak 15.	1. Pri izračunima formule definirati tako da održavaju primjedbe iznesene u čl.4. i čl. 6.	1. Ne prihvaća se	1. Pogledati odgovore MINGOR-u za članke 4. i 6. prijedloga Metodologije
40	HEP-ODS d.o.o.	Članak 16.	1. U definiciji kratice za stvarni trošak promjene na priključku na mreži visokog napona zaostala je oznaka SN, dok je u formuli iznad ispravno napisano VN.	1. Prihvaća se	1. Članak 16. prijedloga Metodologije mijenja se i glasi: „...TPRVN – stvarni trošak promjene na priključku na mreži visokog napona (kn).“
41	MINGOR	Članak 16.	1. Pri izračunima formule definirati tako da održavaju primjedbe iznesene u čl.4. i čl. 6.	1. Ne prihvaća se	1. Pogledati odgovore MINGOR-u za članke 4. i 6. prijedloga Metodologije
42	HEP d.d.	Članak 17.	1. Prošiti odredbe ovog članka na reverzibilne hidroelektrane, VN elektro bojlere i slična postrojenja koja omogućuju energetske transformacije i povećavaju portfelj regulacije za prihvata OIE.	1. Ne prihvaća se	1. Zakon o tržištu električne energije („Narodne novine“, broj 111/21, dalje: ZOTEE) u članku 48. stavku 1. propisuje kako se električna energija može skladištiti u postrojenju u kojem se električna energija pohranjuje pretvorbom u neki drugi oblik energije, a podrazumijeva reverzibilne elektrane, crpne elektrane, električne kotlove sa spremnikom, toplinske pumpe, baterijske spremnike elektrolizatore sa spremnikom vodika i ostale uređaje u koje se električna energija može pohraniti, u nekom obliku, te kasnije predati u prijenosnu ili distribucijsku mrežu. Dakle, u smislu ZOTEE-a, skladištenje energije podrazumijeva pohranu električne energije i vraćanje električne energije u mrežu. Naknade za priključenje postrojenja za skladištenje energije na mrežu moraju biti utemeljene na stvarnim troškovima tehničkog priključenja na mrežu u smislu preuzimanja električne energije iz mreže, bez podlijevanja nerazmjernim administrativnim postupcima ili troškovima. Navedeno je uzeto u obzir u odredbama članaka 11. i 17.
43	MINGOR	Članak 17.	1. Pri izračunima formule definirati tako da održavaju primjedbe iznesene u čl.4. i čl. 6.	1. Ne prihvaća se	1. Pogledati odgovore MINGOR-u za članke 4. i 6. prijedloga Metodologije
44	HEP d.d.	Članak 19.	1. Predlažemo da se pojasni kod priključenja gradilišta „dodatni trošak koji se odnosi na radove i materijal“ a nije trošak priključenja, (da li su u pitanju dodatni zaštitni uređaji, privremeni ormari i sl.) st. (2) pogoršava pristup racionalnoj gradnji jer se radi montaža i demontaža priključka radi građenja, premda je isto moglo biti uklopljeno u buduću snagu za priključak građevine. Predloženim priključenjem pa kasnije predviđenom demontažom priključka gradilišta, nepotrebno se napuhava investicija izgradnje građevine, odnosno sve se čini još	1. Prihvaća se	1. Članak 19. stavak 1 prijedloga Metodologije mijenja se i glasi: „Priključak gradilišta izvodi se kao dio priključka građevine.“

Broj	Sudionik	Odredba	Komentar	Status odgovora	Odgovor
			skupljim, nego u varijanti priznavanja već plaćene priključne snage gradilišta za potrebe trajnog priključka građevine.		
45	HEP d.d.	Članak 20.	1. S obzirom na priključnu snagu od 4,6 kW odnosno jednofazni limitator (ograničavalo strujnog opterećenja) od 20 A potrebno je navesti da se radi o jednofaznom priključku.	1. Prihvaća se	1. Članak 20. stavak 4. mijenja se i glasi: „... P _{min} – minimalna priključna snaga na temelju nazivnih struja ograničavala strujnog opterećenja za jednofazni priključak (4,6 kW).
46	HEP-ODS d.o.o.	Članak 20.	1. Stavak 2.: prijedlog proširenja za definiciju CNNP - jedinična cijena za izgradnju priključka i stvaranje tehničkih uvjeta u mreži niskog i srednjeg napona za udaljeno područje (kn/kW). 2. Stavak 5.: definirati da se CNNP odnosi i na buduće povećanje priključne snage. Prijedlog: „Jedinična cijena za izgradnju priključka i stvaranje tehničkih uvjeta u mreži niskog i srednjeg napona iz stavka 3. ovoga članka primjenjuje se za određivanje naknade za priključenje iz stavka 2. ovoga članka za sve buduće zahtjeve za priključenje na mrežu, odnosno povećanje priključne snage, koji su u okviru zbroja priključnih snaga razmatranih korisnika mreže iz stavka 4. ovoga članka nakon čega se primjenjuje određivanje naknade za priključenje u skladu s člankom 8. ove Metodologije“ 3. Dodati dva nova stavka kojima se određuje u kojim slučajevima je moguće povećanje prethodno definirane CNNP. Isto je potrebno iz razloga da se onemogućiti špekuliranje na način da se podnese više zahtjeva za priključenje na istoj lokaciji s ciljem da se smanji jedinična cijena, a da se plati naknada samo za jedan priključak (npr. ukoliko se podnesu 2 zahtjeva za udaljeni priključak - od toga jedan (stvarni) od npr. 4,6 kW a drugi (lažni) zahtjev za priključak jednostavne građevine na susjednoj čestici, i to snage 100kW, značajno će se smanjit trošak po kW. Prijedlog: (6) Jedinična cijena za izgradnju priključka i stvaranje tehničkih uvjeta u mreži niskog i srednjeg napona iz stavka 3. ovoga članka može se povećati u slučaju kada je procijenjeni broj budućih korisnika mreže jednak nuli, a jedan ili više podnositelja zahtjeva iz stavka 4. ovoga članka sa operatorom sustava ne sklopi ugovor o priključenju, odnosno ne izvrši obveze iz ugovora o priključenju (7) U slučaju iz stavka 6. ovoga članka nova jedinična cijena za izgradnju priključka i stvaranje tehničkih uvjeta u mreži niskog i srednjeg napona iz stavka 3. ovoga članka određuje se na način da se ne uzimaju u obzir podnositelji zahtjeva	1. Prihvaća se 2. Prihvaća se 3. Prihvaća se 4. Prihvaća se	1. Članak 20. stavak 2. prijedloga Metodologije mijenja se i glasi: „... CNNP – jedinična cijena za izgradnju priključka i stvaranje tehničkih uvjeta u mreži niskog i srednjeg napona za udaljeno područje (kn/kW).“ 2. Članak 20. stavak 5. prijedloga Metodologije mijenja se i glasi: „Jedinična cijena za izgradnju priključka i stvaranje tehničkih uvjeta u mreži niskog i srednjeg napona iz stavka 3. ovoga članka primjenjuje se za određivanje naknade za priključenje iz stavka 2. ovoga članka za sve buduće zahtjeve za priključenje na mrežu odnosno povećanje priključne snage , koji su u okviru zbroja priključnih snaga razmatranih korisnika mreže iz stavka 4. ovoga članka nakon čega se primjenjuje određivanje naknade za priključenje u skladu s člankom 8. ove Metodologije.“ 3. U članku 20. prijedloga Metodologije dodaju se stavci 6. i 7. koji glase: „(6) Jedinična cijena za izgradnju priključka i stvaranje tehničkih uvjeta u mreži niskog i srednjeg napona iz stavka 3. ovoga članka može se povećati u slučaju kada je procijenjeni broj budućih korisnika mreže jednak nuli, a jedan ili više podnositelja zahtjeva iz stavka 4. ovoga članka s operatorom sustava ne sklopi ugovor o priključenju, odnosno ne izvrši obveze iz ugovora o priključenju. (7) U slučaju iz stavka 6. ovog članka, nova jedinična cijena za izgradnju priključka i stvaranje tehničkih uvjeta u mreži niskog i srednjeg napona iz stavka 3. ovoga članka određuje se na način da se ne uzimaju u obzir podnositelji zahtjeva koji sa operatorom sustava nisu sklopili ugovor o priključenju, odnosno podnositelji zahtjeva koji nisu izvršili obveze iz ugovora o priključenju.“ 4. U članku 20. prijedloga metodologije dodaju se stavci 8. i 9. koji glase: „(8) Jedinična cijena za izgradnju priključka i stvaranje tehničkih uvjeta u mreži niskog i srednjeg napona iz stavka 3. ovoga članka može se smanjiti u slučaju kada prije izvršenja stvaranja tehničkih uvjeta u mreži operator sustava s podnositeljima zahtjeva sklopi ugovore o priključenju čiji je zbroj priključnih snaga veći od zbroja

Broj	Sudionik	Odredba	Komentar	Status odgovora	Odgovor
			<p>koji sa operatorom sustava nisu sklopili ugovor o priključenju, odnosno podnositelji zahtjeva koji nisu izvršili obveze iz ugovora o priključenju.</p> <p>4. Dodati dva nova stavka kojima se određuje u kojim slučajevima je moguće smanjenje prethodno definirane CNNP. Prijedlog: (8) Jedinična cijena za izgradnju priključka i stvaranje tehničkih uvjeta u mreži niskog i srednjeg napona iz stavka 3. ovoga članka može se smanjiti u slučaju kada prije izvršenja stvaranja tehničkih uvjeta u mreži operator sustava s podnositeljima zahtjeva sklopi ugovore o priključenju čiji je zbroj priključnih snaga veći od zbroja priključnih snaga razmatranih korisnika mreže iz stavka 4. ovoga članka. (9) U slučaju iz stavka 9. ovoga članka nova jedinična cijena za izgradnju priključka i stvaranje tehničkih uvjeta u mreži niskog i srednjeg napona iz stavka 3. ovoga članka određuje se na način da se zbroj priključnih snaga podnesenih zahtjeva iz stavka 4. ovoga članka određuje na temelju sklopljenih ugovora o priključenju.</p>		<p>priključnih snaga razmatranih korisnika mreže iz stavka 4. ovoga članka. (9) U slučaju iz stavka 8. ovoga članka nova jedinična cijena za izgradnju priključka i stvaranje tehničkih uvjeta u mreži niskog i srednjeg napona iz stavka 3. ovoga članka određuje se na način da se zbroj priključnih snaga podnesenih zahtjeva iz stavka 4. ovoga članka određuje na temelju sklopljenih ugovora o priključenju.“</p>
47	MINGOR	Članak 20.	1. Pri izračunima formule definirati tako da održavaju primjedbe iznesene u čl.4. i čl. 6.	1. Ne prihvaća se	1. Pogledati odgovore MINGOR-u za članke 4. i 6. prijedloga Metodologije
48	ENCRO d.o.o.	Članak 23.	<p>U članku 23. je navedeno da će se „postupci priključenja” započeti do dana stupanja na snagu ove Metodologije dovršiti prema odredbama Metodologije utvrđivanja naknade za priključenje na elektroenergetsku mrežu novih korisnika mreže i za povećanje priključne snage postojećih korisnika mreže (Narodne novine, br. 51/17, 31/18, 104/20).</p> <p>1. Radi izbjegavanja dvojbi smatramo potrebnim definirati što predstavlja ”započeti postupak priključenja”. Predlažemo ”započete postupke priključenja” definirati kao postupke za koje je do stupanja na snagu ove metodologije podnesen zahtjev za izdavanje EOTRP-a</p> <p>2. Također valja uzeti u obzir da prema aktualnoj metodologiji (Metodologija utvrđivanja naknade za priključenje na elektroenergetsku mrežu novih korisnika mreže i za povećanje priključne snage postojećih korisnika mreže, NN, br. 51/17, 31/18, 104/20), ukoliko je za proizvođače za koje je ”započeti postupak priključenja” na prijenosnu mrežu (prije stupanja na snagu Zakona o tržištu električne energije, NN, br. 111/21) sklopljen sporazum o izradi EOTRP-a i/ili ugovor o priključenju odnosno proizvođači imaju pravo na korekciju udjela u troškovima stvaranja tehničkih uvjeta u mreži u slučaju da u roku od 5 godina nakon priključenja s</p>	<p>1. Ne prihvaća se 2. Ne prihvaća se 3. Ne prihvaća se</p>	<p>1. Vidjeti odgovor pod točkom 3. 2. Radi se o pravu stečenom primjenom ranije Metodologije i ugovorenom odgovarajućim ugovorom o priključenju koji je sklopljen na temelju te Metodologije te stoga odredbe ove Metodologije ne bi mogle imati nikakvo povratno djelovanje na ranije preuzete obveze odnosno stečena prava ugovornih strana, stoga bi ovakva odredba bila neprihvatljiva sa stajališta ranije stečenih prava odnosno preuzetih obveza. 3. U pogledu prijedloga da se nositeljima projekata koji su potpisali Ugovor o priključenju na temelju važeće Metodologije ili imaju izdano energetske odobrenje sukladno pravilniku o kriterijima za izdavanje energetskog odobrenja za proizvodna postrojenja („Narodne novine“, broj 5/20) prijedlogom Metodologije dopusti da izaberu žele primjenu važeće Metodologije ili nove Metodologije na priključenje njihovog projekta na mrežu, smatramo sa se prijedlog ne može prihvatiti i to prvenstveno iz razloga što se Ugovor o priključenju odnosno energetske odobrenje ne uređuju Metodologijom pa se niti u tom smislu eventualne izmjene međusobnih obveza akata izdanih u postupku rješavanja zahtjeva za priključenje ne bi mogle uređivati aktom kojim se uređuje određivanje naknade odnosno</p>

Broj	Sudionik	Odredba	Komentar	Status odgovora	Odgovor
			<p>nekim drugim proizvođačem bude sklopljen ugovor o priključenju za čije je priključenje potrebno stvaranje istih tehničkih uvjeta u mreži.</p> <p>Dakle, postoji određeni broj proizvođača koji očekuje da će im trošak stvaranja tehničkih uvjeta u mreži biti umanjen na način da dio istog snose proizvođači koji naknadno započnu s postupkom priključenja.</p> <p>Budući da će prema odredbi članka 3. stavka 3. predložene Metodologije naknada za priključenje pripadati operatoru prijenosnog sustava odnosno da će operator prijenosnog sustava biti taj koji će raspolagati ("prodavati" po jediničnoj cijeni) tehničkim uvjetima u mreži financiranim od strane jednog proizvođača predlažemo da se predvidi obveza da operator prijenosnog sustava osigura da se ispune legitimna očekivanja koja proizvođači sa "započetim postupcima priključenja" imaju prema citiranoj odredbi čl. 32. st. 3. aktualne metodologije. Izostanak reguliranja ovog pitanja značio bi retroaktivnu primjenu propisa u odnosu na proizvođače sa "započetim postupcima priključenja".</p> <p>3. Nadalje, predlažemo da se proizvođačima sa "započetim postupcima priključenja" odnosno sa sklopljenim ugovorim a o priključenju, a koji nisu izvršili uplatu troškova stvaranja tehničkih uvjeta u mreži te za koje nisu započete aktivnosti na stvaranju tehničkih uvjeta u mreži omogućiti izbor načina obračuna naknade za priključenje (da im se ponudi sklapanje dodatka ugovoru o priključenju kojim bi im se naknada za priključenje obračunala po novoj metodologiji - plaćanjem jedinične cijene po kW).</p>		<p>Metodologijom. Nadalje, Jedinstvena metodološko-nomotehnička pravila za izradu akata koje donosi Hrvatski sabor ("Narodne novine" br. 74/2015) u članku 22. propisuju da osim ustavnog načela zabrane povratnog retroaktivnog – članak 90. Ustava Republike Hrvatske) djelovanja zakona radi osiguranja pravne sigurnosti, postoji ustavna iznimka prema kojoj samo pojedine odredbe zakona mogu imati povratno (retroaktivno) djelovanje. Utvrđivanje povratnog (retroaktivnog) djelovanja pojedinih odredaba zakona svodi se na iznimne slučajeve kada za to postoje osobito opravdani razlozi, odnosno kada se time ostvaruju ciljevi koji u konkretnom slučaju imaju veće društveno značenje od pravne sigurnosti u tom području. Navedeno znači da bi se takve iznimke, ako su potrebne, mogle propisivati samo u završnim odredbama akta koje donosi Hrvatski sabor.</p> <p>Nadalje, takvom stajalištu ide u prilog i sudska praksa Visokog upravnog suda Republike Hrvatske koji u svojim odlukama navodi da je u općim aktima koji uređuju pojedinu materiju iznimno moguće navesti da će se na postupke u tijeku primijeniti novi akt, ali samo ako se radi o postupku u kojem stranka nije stekla neko („...Prema već izraženoj sudskoj praksi (presuda poslovni broj: UsII-319/17-6 od 11. siječnja 2018., UsII-113/18-7 od 22. kolovoza 2018. i druge), a imajući u vidu prijelaznu odredbu navedenog općeg akta, Sud nalazi neosnovanim tužbeni prigovor da se radi o retroaktivnoj primjeni novog općeg akta. To što je prijelaznom odredbom reguliran dovršetak postupka koji su u tijeku, dakle na utječe se na materijalno-pravno dovršenu situaciju, jer stranke (ni tužitelj ni zainteresirana osoba) nisu stekle pravo prema odredbama ranijeg općeg akta, nego je o njihovom pravu/obvezi tek treba odlučiti....“). Slijedom navedenoga, treba imati u vidu postupak u kojem se o određenom pravu odnosno obvezi odlučuje i činjenici da li je neko pravo stečeno u tom postupku, a to je moguće utvrditi samo na temelju općih akata koji uređuju takve postupke odnosno u konkretnom slučaju na temelju kojih se uređuje donošenje odluke o zahtjevima za priključenje što u konkretnom slučaju nije materija Metodologije i HERA ga ne bi mogla propisivati u svojim prijelaznim odredbama nego bi se isto moglo eventualno moglo urediti aktima kojima se uređuje postupak rješavanja „...zahtjeva za priključenje ili za povećanje priključne snage“, a pri čemu se treba imati u vidu da li se, u slučaju da je potpisan ugovor o priključenju odnosno da je izdano energetska odobrenje u skladu s podzakonskim propisima odnosno općim aktima koji tu materiju uređuju radi o postupku koji je u tijeku ili se</p>

Broj	Sudionik	Odredba	Komentar	Status odgovora	Odgovor
					radi o zahtjevu koji je već na neki način riješen, a u kojem slučaju bi se radilo o retroaktivnoj primjeni koja je dopuštena samo na način i pod uvjetima kako to propisuje Ustav Republike Hrvatske pri čemu ne bi smjelo doći do nejednakom postupanju prema nekom od sudionika toga postupka.
49	MINGOR	Članak 23.	<p>1. Predlažemo izmjenu predloženog čl. 23. Prijedlog metodologije na sljedeći način:</p> <p>„(1) Odredbe Metodologije utvrđivanja naknade za priključenje na elektroenergetsku mrežu novih korisnika mreže i povećanje priključne snage postojećih korisnika mreže (Narodne novine, br. 51/17, 31/18; 104/20) primijenit će se na sve zahtjeve za priključenje i povećanje priključne snage za koje je do dana stupanja na snagu ove Metodologije sklopljen ugovor o priključenju s operatorom sustava ili je izdano elektroenergetsko odobrenje za proizvodna postrojenja („Narodne novine“, br. 5/20).</p> <p>(2) Iznimno od stavka 1. ovog članka, podnositelj zahtjeva za priključenje ili za povećanje priključne snage proizvodnog postrojenja ili postrojenja za skladištenje energije sa sklopljenim ugovorom o priključenju ili izdanim energetske odobrenjem sukladno Pravilniku o kriterijima za izdavanje energetske odobrenja za proizvodna postrojenja („Narodne novine“, br. 5/20), može odabrati da se na priključenje ili povećanje priključne snage koje je zatražio, primjenjuju odredbe ove Metodologije umjesto Metodologije utvrđivanja naknade za priključenje na elektroenergetsku mrežu novih korisnika mreže i za povećanje priključne snage postojećih korisnika mreže („Narodne novine, br. 51/17, 31/18104/20).</p> <p>(3) Podnositelj zahtjeva za priključenje ili za povećanje priključne snage iz stavka 2. ovoga članka ima pravo na odabir između primjene ove Metodologije, odnosno Metodologije utvrđivanja naknade za priključenje na elektroenergetsku mrežu novih korisnika mreže i za povećanje priključne snage postojećih korisnika mreže (Narodne novine, br. 51/17, 31/18,104/20), u roku do 90 dana od stupanja na snagu ove Metodologije, a najkasnije do trenutka kada podnositelj zahtjeva operatoru sustava plati onaj dio naknade za priključenje koji temeljem sklopljenog ugovora o priključenju obaveže operatora sustava da započne sa realizacijom radova na stvaranju tehničkih uvjeta u mreži.</p>	4. Ne prihvaća se	<p>1. U pogledu prijedloga da se nositeljima projekata koji su potpisali Ugovor o priključenju na temelju važeće Metodologije ili imaju izdano energetske odobrenje sukladno pravilniku o kriterijima za izdavanje energetske odobrenja za proizvodna postrojenja („Narodne novine“, broj 5/20) prijedlogom Metodologije dopusti da izaberu žele primjenu važeće Metodologije ili nove Metodologije na priključenje njihovog projekta na mrežu, smatramo sa se prijedlog ne može prihvatiti i to prvenstveno iz razloga što se Ugovor o priključenju odnosno energetske odobrenje ne uređuju Metodologijom pa se niti u tom smislu eventualne izmjene međusobnih obveza akata izdanih u postupku rješavanja zahtjeva za priključenje ne bi mogle uređivati aktom kojim se uređuje određivanje naknade odnosno Metodologijom. Nadalje, Jedinstvena metodološko-nomotehnička pravila za izradu akata koje donosi Hrvatski sabor ("Narodne novine" br. 74/2015) u članku 22. propisuju da osim ustavnog načela zabrane povratnog retroaktivnog – članak 90. Ustava Republike Hrvatske) djelovanja zakona radi osiguranja pravne sigurnosti, postoji ustavna iznimka prema kojoj samo pojedine odredbe zakona mogu imati povratno (retroaktivno) djelovanje. Utvrđivanje povratnog (retroaktivnog) djelovanja pojedinih odredaba zakona svodi se na iznimne slučajeve kada za to postoje osobito opravdani razlozi, odnosno kada se time ostvaruju ciljevi koji u konkretnom slučaju imaju veće društveno značenje od pravne sigurnosti u tom području. Navedeno znači da bi se takve iznimke, ako su potrebne, mogle propisivati samo u završnim odredbama akta koje donosi Hrvatski sabor. Nadalje, takvom stajalištu ide u prilog i sudska praksa Visokog upravnog suda Republike Hrvatske koji u svojim odlukama navodi da je u općim aktima koji uređuju pojedinu materiju iznimno moguće navesti da će se na postupke u tijeku primijeniti novi akt, ali samo ako se radi o postupku u kojem stranka nije stekla neko („...Prema već izraženoj sudskoj praksi (presuda poslovni broj: UsII-319/17-6 od 11. siječnja 2018., UsII-113/18-7 od 22. kolovoza 2018. i druge), a imajući u vidu prijelaznu odredbu navedenog općeg akta, Sud nalazi neosnovanim tužbeni prigovor da se radi o retroaktivnoj primjeni novog općeg akta. To što je</p>

Broj	Sudionik	Odredba	Komentar	Status odgovora	Odgovor
			(4) U slučaju sklopljenih ugovora o priključenja posebnih zona do stupanja na snagu ove Metodologije, pravo na odabir iz stavka 2. ove Metodologije izvršit će organizator posebne zone, u ime svih članova posebne zone, sukladno rokovima iz stavka 3. ovog članka.“		prijelaznom odredbom reguliran dovršetak postupka koji su u tijeku, dakle na utječe se na materijalno-pravno dovršenu situaciju, jer stranke (ni tužitelj ni zainteresirana osoba) nisu stekle pravo prema odredbama ranijeg općeg akta, nego je o njihovom pravu/obvezi tek treba odlučiti...“). Slijedom navedenoga, treba imati u vidu postupak u kojem se o određenom pravu odnosno obvezi odlučuje i činjenici da li je neko pravo stečeno u tom postupku, a to je moguće utvrditi samo na temelju općih akata koji uređuju takve postupke odnosno u konkretnom slučaju na temelju kojih se uređuje donošenje odluke o zahtjevima za priključenje što u konkretnom slučaju nije materija Metodologije i HERA ga ne bi mogla propisivati u svojim prijelaznim odredbama nego bi se isto moglo eventualno moglo urediti aktima kojima se uređuje postupak rješavanja „...zahtjeva za priključenje ili za povećanje priključne snage“, a pri čemu se treba imati u vidu da li se, u slučaju da je potpisan ugovor o priključenju odnosno da je izdano energetske odobrenje u skladu s podzakonskim propisima odnosno općim aktima koji tu materiju uređuju radi o postupku koji je u tijeku ili se radi o zahtjevu koji je već na neki način riješen, a u kojem slučaju bi se radilo o retroaktivnoj primjeni koja je dopuštena samo na način i pod uvjetima kako to propisuje Ustav Republike Hrvatske pri čemu ne bi smjelo doći do nejednakom postupanju prema nekom od sudionika toga postupka.
50	HOPS d.o.o.	Članak 24.	1. Ispraviti pozivanje na „članak 21.“, treba biti pozivanje na „članak 22.“ (ako se ne usvoje načelne primjedbe)	1. Prihvaća se	1. Ispravljeno je pozivanje na članak 22.
51	Obnovljivi izvori energije Hrvatske	Članak 24.	Radi uvažavanja stečenih prava predlažemo izmjenu članka u sljedeći izričaj: 1. Članak 24. (1) Odredbe Metodologije utvrđivanja naknade za priključenje na elektroenergetsku mrežu novih korisnika mreže i za povećanje priključne snage postojećih korisnika mreže (Narodne novine, br. 51/17, 31/18, 104/20) primijenit će se na sve zahtjeve za priključenje i povećanje priključne snage za koje je do dana stupanja na snagu ove Metodologije sklopljen ugovor o priključenju s operatorom sustava ili je izdano energetske odobrenje. (2) Iznimno od propisanog u stavku (1) ovog članka, podnositelj zahtjeva za priključenje ili za povećanje priključne snage proizvodnog postrojenja ili postrojenja za skladištenje energije sa sklopljenim ugovorom o priključenju	1. Ne prihvaća se	1. U pogledu prijedloga da se nositeljima projekata koji su potpisali Ugovor o priključenju na temelju važeće Metodologije ili imaju izdano energetske odobrenje sukladno pravilniku o kriterijima za izdavanje energetske odobrenja za proizvodna postrojenja („Narodne novine“, broj 5/20) prijedlogom Metodologije dopusti da izaberu žele primjenu važeće Metodologije ili nove Metodologije na priključenje njihovog projekta na mrežu, smatramo sa se prijedlog ne može prihvatiti i to prvenstveno iz razloga što se Ugovor o priključenju odnosno energetske odobrenje ne uređuju Metodologijom pa se niti u tom smislu eventualne izmjene međusobnih obveza akata izdanih u postupku rješavanja zahtjeva za priključenje ne bi mogle uređivati aktom kojim se uređuje određivanje naknade odnosno Metodologijom. Nadalje, Jedinstvena metodološko-nomotehnička pravila za izradu akata koje donosi Hrvatski sabor ("Narodne novine" br. 74/2015) u članku 22. propisuje

Broj	Sudionik	Odredba	Komentar	Status odgovora	Odgovor
			<p>ili izdanim energetske odobrenjem je ovlašten odabrati da se na priključenje ili povećanje priključne snage koje je zatražio primjenjuje ova Metodologija umjesto Metodologije utvrđivanja naknade za priključenje na elektroenergetsku mrežu novih korisnika mreže i za povećanje priključne snage postojećih korisnika mreže (Narodne novine, br. 51/17, 31/18, 104/20).</p>		<p>da osim ustavnog načela zabrane povratnog retroaktivnog – članak 90. Ustava Republike Hrvatske) djelovanja zakona radi osiguranja pravne sigurnosti, postoji ustavna iznimka prema kojoj samo pojedine odredbe zakona mogu imati povratno (retroaktivno) djelovanje. Utvrđivanje povratnog (retroaktivnog) djelovanja pojedinih odredaba zakona svodi se na iznimne slučajeve kada za to postoje osobito opravdani razlozi, odnosno kada se time ostvaruju ciljevi koji u konkretnom slučaju imaju veće društveno značenje od pravne sigurnosti u tom području. Navedeno znači da bi se takve iznimke, ako su potrebne, mogle propisivati samo u završnim odredbama akta koje donosi Hrvatski sabor. Nadalje, takvom stajalištu ide u prilog i sudska praksa Visokog upravnog suda Republike Hrvatske koji u svojim odlukama navodi da je u općim aktima koji uređuju pojedinu materiju iznimno moguće navesti da će se na postupke u tijeku primijeniti novi akt, ali samo ako se radi o postupku u kojem stranka nije stekla neko („...Prema već izraženoj sudskoj praksi (presuda poslovni broj: UsII-319/17-6 od 11. siječnja 2018., UsII-113/18-7 od 22. kolovoza 2018. i druge), a imajući u vidu prijelaznu odredbu navedenog općeg akta, Sud nalazi neosnovanim tužbeni prigovor da se radi o retroaktivnoj primjeni novog općeg akta. To što je prijelaznom odredbom reguliran dovršetak postupka koji su u tijeku, dakle na utječe se na materijalno-pravno dovršenu situaciju, jer stranke (ni tužitelj ni zainteresirana osoba) nisu stekle pravo prema odredbama ranijeg općeg akta, nego je o njihovom pravu/obvezi tek treba odlučiti...“). Slijedom navedenoga, treba imati u vidu postupak u kojem se o određenom pravu odnosno obvezi odlučuje i činjenici da li je neko pravo stečeno u tom postupku, a to je moguće utvrditi samo na temelju općih akata koji uređuju takve postupke odnosno u konkretnom slučaju na temelju kojih se uređuje donošenje odluke o zahtjevima za priključenje što u konkretnom slučaju nije materija Metodologije i HERA ga ne bi mogla propisivati u svojim prijelaznim odredbama nego bi se isto moglo eventualno moglo urediti aktima kojima se uređuje postupak rješavanja „...zahtjeva za priključenje ili za povećanje priključne snage“, a pri čemu se treba imati u vidu da li se, u slučaju da je potpisan ugovor o priključenju odnosno da je izdano energetske odobrenje u skladu s podzakonskim propisima odnosno općim aktima koji tu materiju uređuju radi o postupku koji je u tijeku ili se radi o zahtjevu koji je već na neki način riješen, a u kojem slučaju bi se radilo o retroaktivnoj primjeni koja je dopuštena samo na način i pod uvjetima kako to propisuje</p>

Broj	Sudionik	Odredba	Komentar	Status odgovora	Odgovor
					Ustav Republike Hrvatske pri čemu ne bi smjelo doći do nejednakom postupanju prema nekom od sudionika toga postupka.
52	MINGOR	Članak 24.	<p>1. Predlažemo izmjenu predloženog čl. 24. Prijedloga metodologije na sljedeći način:</p> <p>„(1) U slučaju proizvođača koji je priključen na mrežu visokog napona sukladno odredbama Metodologije utvrđivanja naknade za priključenje na elektroenergetsku mrežu novih korisnika mreže i za povećanje priključne snage postojećih korisnika mreže (Narodne novine, br.51/17, 31/18, 104/20), udio takvog postojećeg proizvođača u financiranju stvaranja tehničkih uvjeta u mreži, utvrđen sukladno odredbama Metodologije utvrđivanja naknade za priključenje na elektroenergetsku mrežu novih korisnika mreže i za povećanje priključne snage postojećih korisnika mreže (Narodne novine, br.51/17, 31/18, 104/20) mijenja se ako u razdoblju do sklapanja ugovora o korištenju mreže s takvim postojećim proizvođačima do pet godina nakon priključenja na mrežu visokog napona, operator prijenosnog sustava s trećim osobama sklopi nove ugovore o priključenju radi priključenja ili povećanja priključene snage proizvodnih postrojenja, a priključenje kojih proizvodnih postrojenja je omogućeno izgradnjom dijelova mreže koje je financirao postojeći proizvođač kao stvaranje tehničkih uvjeta u mreži.</p> <p>(2) Udio postojećeg proizvođača iz stavka 1. ovoga članka u financiranju stvaranja tehničkih uvjeta u mreži korigira se sukladno formuli: (potrebno izraditi formulu za izračun korekcije.).</p> <p>(3) Korekcija udjela postojećeg proizvođača u financiranju stvaranja tehničkih uvjeta u mreži sukladno odredbama ovog članka provodi se samo ako je prilikom sklapanja novih ugovora o priključenju u sljedećem izračunu udjela takva korekcija povoljnija za postojećeg proizvođača.</p> <p>(4) Nakon provedene korekcije sukladno formuli iz stavka 2. ovog članka, regres iznosa za koji do tada uplaćeni dio postojećeg proizvođača u financiranju stvaranja tehničkih uvjeta u mreži premašuje korigirani udjel postojećeg proizvođača u financiranju stvaranja tehničkih uvjeta u mreži, izvršit će operator prijenosnog sustava.</p> <p>(5) Danom stupanja na snagu ove Metodologije prestaje važiti Metodologija utvrđivanja naknade za priključenje na elektroenergetsku mrežu novih korisnika mreže i za</p>	1. Ne prihvaća se	1. Radi se o pravu stečenom primjenom ranije Metodologije i ugovorenom odgovarajućim ugovorom o priključenju koji je sklopljen na temelju te Metodologije te stoga odredbe ove Metodologije ne bi mogle imati nikakvo povratno djelovanje na ranije preuzete obveze odnosno stečena prava ugovornih strana, stoga bi ovakva odredba bila neprihvatljiva sa stajališta ranije stečenih prava odnosno preuzetih obveza.

Broj	Sudionik	Odredba	Komentar	Status odgovora	Odgovor
			povećanje priključne snage postojećih korisnika mreže (Narodne novine, br.51/17, 31/18, 104/20), osim za one ugovore o priključenju na prijenosnu mrežu za koje korisnik mreže nije iskazao zahtjev operatoru sustava za promjenom ugovora o priključenju na prijenosnu mrežu sukladno odredbama Metodologije.“		
53	Obnovljivi izvori energije	Članak 25.	<p>1. Članak 25. Početni iznosi koeficijenata ove Metodologije primjenjuju se za period do 30.09.2021. kako slijedi: CNNK-1 = iznos na dan 30.09.2021. po Metodologiji koja je vrijedila na taj dan CNNP-1 = iznos na dan 30.09.2021. po Metodologiji koja je vrijedila na taj dan</p> <p>CSNK-1 = 0,00 kn/kWh CSNP-1 = 0,00 kn/kWh CSNVNK-1 = 0,00 kn/kWh CSNVNP-1 = 0,00 kn/kWh CVNK-1 = 0,00 kn/kWh CVNP-1 = 0,00 kn/kWh</p>	1. Ne prihvaća se.	1. Pogledati odgovor Obnovljivim izvorima energije Hrvatske za članak 8. prijedloga Metodologije